

DIRVA

AMERIKOS POLITIKA IR VIETNAMAS

KARAS PIETRYČIŲ AZIJOJE VIRTO PREZIDENTO JOHNSONO IR BOBBY KENNEDY KOVOS DĖL PIRMAVIMO DEMOKRATŲ PARTIJOJE CENTRINIŲ TAŠKŲ. — GALBRAITHO PLANAS PASITRAUKIMUI. — JOHNSONO KOZIRIAI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Praėjusį sekmadienį senatorius Robert F. Kennedy (dem. N.Y.) pasirodė CBS televizijos programoje 'Face the Nation'. To pasirodymo buvo laukiama su nemažiu susidomėjimu, nes jame senatorius turėjo progos, taip sakant, pasistatyti tašką and 'i' savo kovoje su prezidentu Johnsonu dėl ateities pirmaavimo demokratų partijoje. Kaip žinia, mirusio prezidento brolis yra smarkus dabartinės administracijos politikos Vietname kritikas, nors toji politika faktinai buvo pradėta ne dabartinio prezidento, bet paties Kennedy. Savo pasikalbėjime su CBS programos vedėju M. Agronskiu ir New York Times kolumnistu T. Wickersu, kuris irgi yra priešingas dabartinei politikai Vietname, senatorius turėjo progos išdėstyti savo pažiūras, nepatyręs jokių nemalonių ar keblių klausimų.

simų. Jis pabrėžė esąs už prezidento Johnsono kandidatūrą ateinančioms rinkimams, tačiau nesutinkąs su jo Vietnamo politika.

Toks pareiškimas buvo visai suprantamas, nes į pirminius rinkimus prieš Johnsoną pasiryžo eiti ne jis, Bobby Kennedy, bet senatorius Eugene McCarthy (dem. Minn.), kritikuodamas Vietnamo karą. Jei McCarthy pasirodytų labai gerai tuose pirminiuose rinkimuose ir Johnsonas būtų diskredituotas, Bobby Kennedy gali tikėtis progos vėliau suvienyti demokratų partiją savo vadovybėje ir eventualiai užsitikrinti sauprezydentu kėdę, jei ne 1968 tai 1972 metų rinkimuose. Kol kas jis gali labai mandagiai aiškinti, kad nors ir nesutinkąs su Johnsono Vietnamo politika, jam esą asmeniškai nepatogu išeiti į viešą kovą. Ko jis nori, esančios tik viešos diskusijos tuo klausimu.

Paliekant tuos vidaus politikos apskaičiavimus tolimesnei atečiai, verta sustoti prie Kennedy pažiūros į Vietnamo problemą. Kaip minėjome, Johnsonas faktinai tęsia Kennedy politiką, kuri buvo Eisenhowerio administracijos politikos tęsinys. O jų tikslas buvo paremti Pietų Vietnamo pasipriešinimą komunistų užmačiom. Dabar senatorius RFK aiškina, kad tai buvusi klaida, už kurią ir jis iš dalies esąs atsakingas. Girdi, pasirodė, kad Pietų Vietnamas nėra pajėgus pasipriešinti, nes jo gyventojai patys nenori priešintis. Jei

taip, tai nėra ko ten kovoti ir amerikiečiams. Svarbiausias tačiau esąs moralės klausimas. Girdi, kaip galima tokioje situacijoje žudyti nekaltus gyventojus, moteris ir vaikus? Atrodo, kad senatorius čia turėjo galvoje žūstančius nuo aviacijos bombardavimų. Tas moralinis klausimas ir privedęs prie to, kad prezidentas ir jo artimiausi bendradarbiai negali pasirodyti ne tik kitur, bet ir savopačių krašte nesukeldami prieš save demonstracijų ir net riaušių.

Tas paskutinis teigimas yra tokia pigi demagogija, kad net gėda jos klausyti iš senesnio laiko. Demonstracijos buvo ruošiamos ir prieš Eisenhowerį (dėl to turėjo būti atšauktas jo vizitas Japonijai) ir prieš viceprezidentą Nixoną, nors tada dar niekas šiaurinio Vietnamo nebombardavo. Pasinaudojant demokratine laisvės kelių šimtų ar net tūkstančių žmonių demonstraciją galima labai lengvai suruošti. O kalbant apie nekaltus žmones, tai jie kenčia ne tik šiauriniame Vietname, bet ir pietiniame. Čia nuo komunistų teroro.

Aišku, kad per pusvalandį, dažnai nuklystant į kitus klausimus, senatoriui buvo neįmanoma išsamiai išaiškinti savo Vietnamo politikos, jei jis ir žinotų aiškiai, ko jis nori. Už tat, kad tikriausiai išsiaiškinus alternatyvą Vietnamo politikoje verta grįžti prie profesoriaus John Kenneth Galbraitho plano baigti tą karą, paskelbtą New York Times magazine lapkričio 12 d. Profesorius yra buvęs artimas prezidento J.F. Kennedy patarėjas ir liberalų ADA sambūrio pirmininkas.

Galbraithas reikalauja peržiūrėti JAV tiks-

Sukaktuvininkas inž. Vladas Venckus su Argentinos lietuvių jaunimo chorą Papartynu, kurio jis yra mecenatu.

INŽ. VLADAS VENCKUS -- SUKAKTUVININKAS

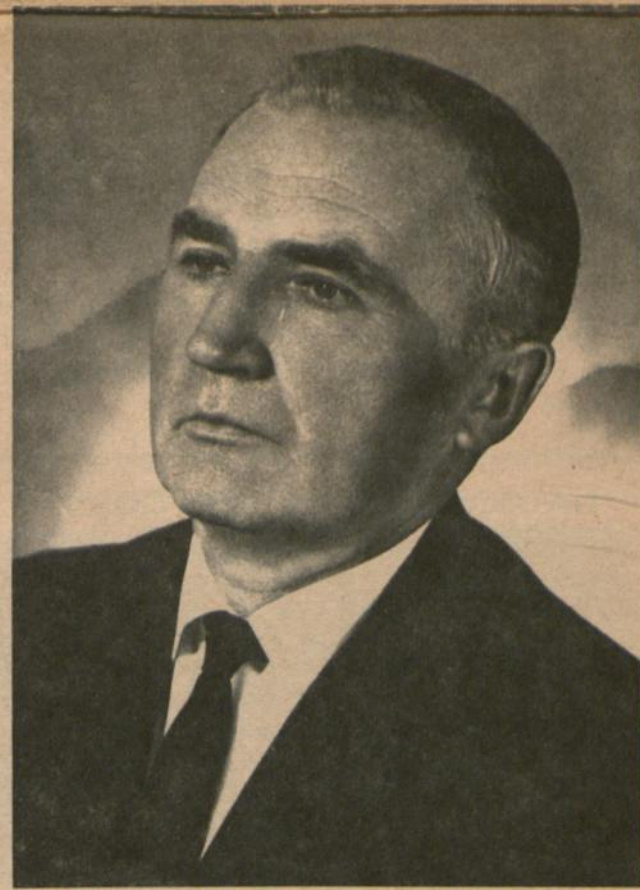
Vladas Venckus (g. 1907. XII. 20 Liepojoje) chemijos inž., vidurinį mokslą baigė Liepojoje. 1931-36 studijavo Kauno VDU matematikos-gamtos bei technologijos fakt. Dirbo "Kauno Audiniai" tekstilės fabrike. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Reutlingene gavo tekstilės chemijos inž. diplomą. 1948 m. atvyko į Venezuelą ir čia dirba įvairiose tekstilės fabrikuose. Lietuvoje priklausė studentų korporacijai "SAMOGITIA", buvo šaulių, skautų ir Jaunosios Lietuvos narys. 1940-1941 kalintas Kauno Sunkiųjų Darbų kalėjime. Venezeloje įgavęs (ir dabartinis) VLSB-nės centro valdybos pirmininkas.

Gyvendamas Vokietijoje, Wuerzburgėje buvo Liaudies Uto pirmininku, skautų sąskrydžio 1946. VII. 28 organizatorius, Karo muziejaus Kaune vėliavos nuleidimo ir pakėlimo iškilnių atkūrėjas, Dainų šventės organizacinio komiteto narys ir t.t.

lus Amerikoje, nes dabartiniai esą klaidingai nustatyti. Vietname nebeturima reikalo su iš vieno centro vedama komunistų konspiracija, bet tik su lokaliniais, kad ir komunistiniai nudažyti, nacionalizmas.

Dėl to reikia skubiausiai siekti derybų, mažinant karo veiksmus, juos

(Nukelta į 2 psl.)

Inž. Vladas Venckus, Vilties šimtininkas, minįs 60 metų amžiaus sukaktį.

Tremtyje, pirmas VILTIES draugijos šimtininkas, vienas iš Venezuelos lietuvių Literatūros Premijos (teko Pulgiui Andrišui) mecenatas, Lietuvių namų Caracase vienas fondatorių, Lietuvių Fondo tūkstantininkas. Šiaip žinomas, kaip paskaitininkas, sugebąs auditoriją sujudinti, lietuvių jaunimo rėmėjas (pirmosios šeštadieninės mokyklos įsteigėjas nuosavuose namuose, Maracaj mieste). PLJK-so rėmėjas ir Garbės Komiteto narys Chicagoje ir Buenos Aires. IV PALK-so atstovas, vadovavęs pirmąją dieną, IV Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso darbo posėdžiams.

veiklą Venezuelos Lietuvių Bendruomenėje šiek tiek galima pastebėti, pavarčius Dirvos, A. L. Balso, Pasaulio Lietuvio, Darbininko, Laiko ir kitų laisvojo pasaulio lietuvių laikraščių puslapius.

Inž. Vladas Venckus šiuo metu dirba La Victoria mieste, Comp. Capriles imonėse. Kaip savo srities specialistas plačiai žinomas ne tik Venezueloje, bet ir kitų kraštų pramonininkų sluoksniuose.

Taip, per profesinį pasiruošimą ir žemaitišką užsiėmimą, dirbama Venezuelos gerovei ir savosios Tėvynės LIETUVOS LAISVEI ir NEPRIKLAUSOMYBEI.

IŠ VISO PASAULIO

* JAV SENATAS priėmė rezoluciją, kuria prezidentas Johnsonas įpareigojamas ieškoti JTO sprendimo Vietnamo karo klausimu. Rezolucija buvo priimta vienbalsiai, joje siūlant, kad prezidentas imtųsi žygių to klausimo išsklaidymui Saugumo Taryboje.

Administracijos sluoksniuose į tą rezoluciją žiūrima skeptiškai, mažai dedant vilčių, kad prezidentas imtųsi žygių to klausimo išsklaidymui.

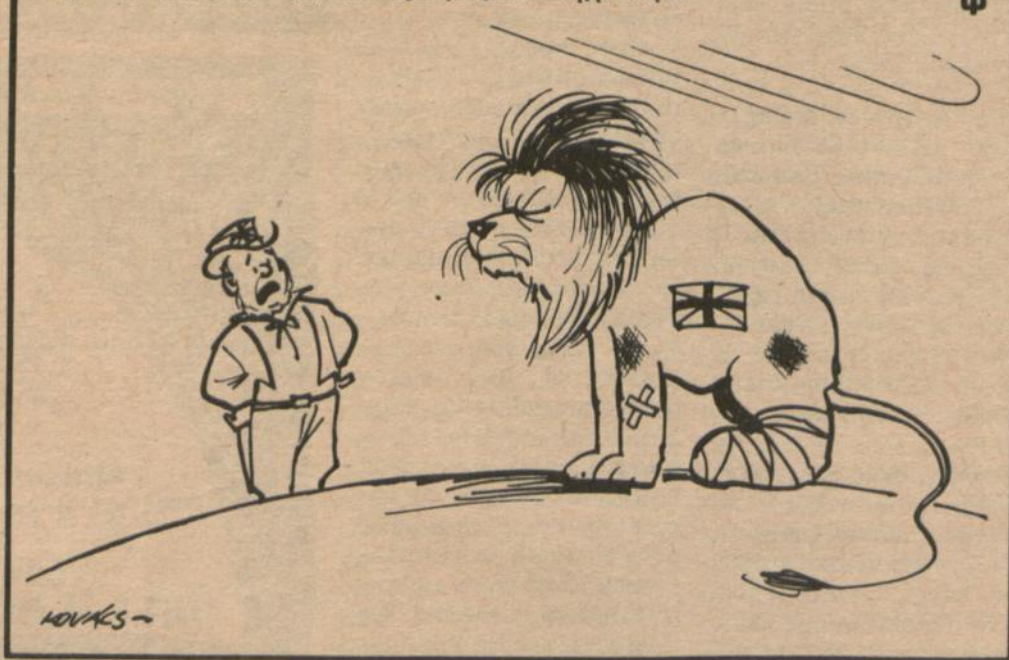
Rezolucijos autoriai gi galvoja, jog ir nieko nelaimėjus būtų bent tiek naudos, kad tada aiškiai matytųsi kurios valstybės klydo taikiam klausimo išsprendimui.

* GRAIKIJA IR TURKIJA pasirašė paktą, kuriuo buvo išvengta gresiančio karo pavojaus tarp tų dviejų NATO sąjungininkių. Pagrindinė susitarimo bazė sudarė abiejų pusų karinių pajėgų Kipro saloj nugalėjimas ir atitraukimas į Graikiją ir Turkiją.

* SVETLANOS ALELIUJEVOS knyga "Dvidešimt laiškų mano draugui" nesulaukė amerikiečių visuomenėje lauktojo dėmesio ir nepateko į "best-sellerių" sąrašą.

* LATVIŲ BENDRUOMENĖS vadovybės atsišaukimas aukoti specialiam 50 m. nepriklausomybės sukakties minėjimo fonui susilaukė nepaprastai gerų rezultatų. Iš laiškuose išsiuntintų kvietimų jau didelė dalis grįžo su bendra \$44,000 aukų suma. Bendruomenės vadovybė likusią planą (iki \$100,000) dalį numato įvykdyti renkanti aukas iš stambesnių aukotojų, suskirstytų į "šimtininkus" ir "tūkstantininkus". Pastarųjų keli jau patys be kreipimosi atsiliepė.

Anglai traukiasi iš savo buvusios imperijos paskutiniųjų bazių...

-- Iš kur tu grįžti: iš Adeno ar Hong Kongo?

KARO NUSIKALTĖLIŲ PĖDOMIS...

Simon Wiesenthal prieš dvidešimt metų pasidarė medžiotoju karo nusikaltėlių, kurie nuo teismo slapstosi prisidengę netikrais vardais Artimuose Rytuose, Ispanijoje ir Pietų Amerikoje. Jo paieškomųjų sąrašas yra net 22,500 asmenų, kuriuos visus jis yra prisiekęs surasti. Tūkstančiai jų jau suimti. Wiesenthalio rūpesčiu buvo susektas žydų persekiotojas Eichmanas, Treblinkos mirties stovyklos komendantas Karl Silberbauer ir kiti. Kaip pasisekė tuos nusikaltėlius surasti Wiesenthal pasakoją neseniai pasirodžiusioje knygoje "Žmogžudžiai yra tarp mūsų", kurios ištraukas spausdiname Dirvoje.

-- 1945 m. gegužės 5 d. 10 val. rytą pastebėjau pro Mauthausen koncentracijos stovyklos vartus į kiemą išliaužiant pilką tanką su baltu žvaigžde ant šonų ir prie radijo antenos žvaigždėta vėliavėle, -- pasakoja Wiesenthal. -- Aš buvau pritrenktas šio nelaukto vaizdo. Lauke švietė saulė ir ore jautėsi pavasaris, bet visur sklido nemalonūs kvapai. Praeitą naktį iš stovyklos pabėgo paskutiniai SS ir mirties fabrikas sustojo veikęs. Mano kambary ant narų gulėjo kelias lavonų, kurių niekas neatėjo išnešti, nes krematoriaus pečius nebeveikė.

Nebeprisimenu kaip išėjau į koridorių ir kiemą. Vos pajėgiau eiti. Aprengtas dryžuotais rūbais, ant kurių buvo užtepta geltona raidė "J" ir Dovydo žvaigždė, aš išimčiau į panašiai apsiengusių žmonių minią, kuri iš džiaugsmo rėkė išvadotojams.

Aš norėjau paliesti tą baltą žvaigždę ant tanko šonų, bet mano keliai neatlaikė ir sukniubau. Pajutau tvirtą amerikiečio kareivio ranką mane keliaujančią. Aš ištiesiau ranką į žvaigždę ir pirštų galai palietė šaltą tanko metalą. Po to apalpau...

Wiesenthal toliau aprašo, kaip atvykę amerikiečiai gydytojai buvusiems kaliniams dalino

įvairias piliules ir prižiūrėjo, kad palaipsniui būtų grįžtama į normalų gyvenimą. Paskui vieną dieną, atpažinimui SS sargo, Wiesenthal bu-

vo išsitempęs prieš amerikietį karininką ir Wiesenthal negalėjo tikėti savo akimis: SS drebėjo, lygiai kaip prieš jį drebėdavo stovyklos kaliniai. Jo pečiai buvo nuleisti ir jis nervingai gnaužė rankas. Jis dabar nebebuvo viršmogi, koku jautėsi prieš kelias dienas.

Wiesenthal karo metu niekad nematė išsigandusio SS. Jis galvojo, kad tai stiprūs vyrai, o dabar pamatė, kad yra bailiai, kai tik nebetekoginkluotos apsaugos.

Kieme už krematoriaus keli SS kasė duobę

Simon Wiesenthal savo biure Vienoje prie paieškomųjų karo nusikaltėlių kartotekos...

vo nuvestas į biurą, kuriame anksčiau buvo SS štabas. Ant durų dabar buvo naujai iškaba: "Karo nusikaltimai" ir už stalo sėdėjo amerikietis karininkas.

Staiga kambarin įvedė SS ir Wiesenthal instinktyviai iš baimės nusisuko, kad jo nepamatytų. Tai buvo žinomas stovykloje SS, kaip žiaurus kankintojas, kuris mušdavęs rimbą per veidą vieliams, nespėjusiems pasitraukti iš kelio. Jau tik vien pamatymas šio sargo nugaroj sukeldavo šurpulį. Dabar jis stovė-

palaidojimui kalinių, kuriuos amerikiečių atvykimas neišgelbėjo ir mirė iš nusilpimo. Wiesenthal netoli atsisėdęs stebėjo darbą. Prieš dvi savaites jis būtų buvęs mirtinai užplaktas, jei būtų panašiai išdrįsęs į juos žiūrėti. Dabar jie bijojo į jį pakelti akis. Vienas jų maldavo amerikiečio kareivio cigarete. Tas numetė išėmęs iš burnos ir SS keblaklupsčiais šliaužė paimiti, bet kitas buvo greitesnis ir pagriebė nuorūką. Abu SS tarpusavyje dėl nuorūkos pradėjo muštis, kol amerikiečiui atsibodo žiūrėti ir pavarė šalin.

Wiesenthal, kurio visa šeima ir giminės žuvo mirties stovyklose, tvardėsi, kad neišeitų iš proto. Jis jautė pareigą ką nors daryti. Tad nuėjęs karo nusikaltimų biurą, pasiūlė savo patarnavimus.

-- Kiek jūs sveriate, -- paklausė amerikietis leitenantas.

Wiesenthal pamelavo: -- Šimtą dvyliką svarų.

-- Eikit pasilsėti. Grįžkit pas mane, kai tikrai sversite šimtą dvyliką svarų.

Po dešimties dienų iš naujo prisistatė biurą ir leitenantas pamatė, kad Wiesenthal užsišpyrusiai nori dirbti. Jį priskyrė prie kapitono Tarracuso, kuris prieš karą Harvardo universitete dėstė tarptautinę teisę. Jo misija buvusi suieškoti Mauthausen stovyklos sargus -- SS. Jis sakosi niekad neužmiršęs pirmojo arešto, kai nuvyko į nedidelį namelį, kur gyveno vienas stovyklos sargų Schmidt. Tai buvo nereikšmingas žmogelis, toks pat anoniminis, kaip ir jo pavardė. Wiesenthal pasikėlė

Indų tautinių instrumentų orkestras dvylikos tautų festivalyje Jaunimo Centre Chicagoje. Uosio Juodvalkio nuotrauka

AMERIKOS POLITIKA IR VIETNAMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

sutraukiant į tam tikrų sričių t.y. miestų gynimą. Kartu reikia pasirošti priimti į JAV visus tuos vietnamiečius, kurie dėl politikos pasikeitimo norėtų iš Vietnamo pasitraukti. Atrodo, kad tokiam planui daugiau ar mažiau pritartų visi dabartinės politikos kritikai iš demokratų tarpo, neišskiriant ir Bobby Kennedy.

Po tokio apverktino senatoriaus R.F. Kennedy pasirodymo buvo tikras malonumas išgirsti viceprezidentą H. H. Humphrey sekančioj NBC programoje "Meet the Press". Jam nebuvo

sunku apginti savo administracijos politiką. Juo labiau, kad paskutinės žinios kalba už jos pasisekimą. Komunistai savo žinioje dabar turi tik 17 nuoš. pietinio Vietnamo gyventojų, esančių sunkiai prieinamose džiunglėse. Politiniai ir kariniai daroma nemaža pažanga.

Iš viso, pažanga jau buvo pastebima anksčiau, tačiau Johnsonas, atrodo, nesiskubino ją pasidžiaugti su savo tautiečiais dėl vidaus politikos sumetimų, būtent, leidžiant susikompromituoti savo tikriems ir galimiems politikos priešinams. Kaip jie visi atrodys prieš rinkikus, jei Johnsonas galės įrodyti, kad jo politika vis dėlto buvo teisinga? Žinia, tada galima bus sakyti, kad jis savo tikslo pasiekė pačiu sunkiausiu ir brangiausiu keliu, tačiau to negalės sakyti tie, kurie dabar siūlo nors ir užmaskuotą kapituliaciją.

Iš viso -- ko siekia bu-

vusio prezidento patarėjai ir apamai liberaliniai Amerikos sluoksniai? Senasis Walteris Lippmanas 4 metų prezidento Kennedy mirties sukakties proga samprotavo, kad velionies užsienio politika, apamai imant, nebuvo pasisekimas. Kuba, Berlynas tai gražiai įrodo, tačiau jis, Lippmanas, Kennedy labai vertinąs dėl to, kad tas pasiryžo ieškoti naujų kelių. Prie to galima pridėti, kad tarptautinėje politikoje, kaip ir vedybose, negali veikti vienas. Reikia skaitytis ir su partneriais. Bet jei susitarti negali net pora žmonių, kaip galima to reikalauti iš 120 daugiau ar mažiau nepriklausomų valstybių? Dar blogiau, galimas JAV partneris pasauliui tvarkyti -- Sovietų Sąjunga -- į tą reikalą žiūri labai konservatyviai. Būtent, ji norėtų įsiviešpatuoti pasaulyje pati viena.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK AŠARAS MASKVOJE	\$3.00
St. Yla — MODERNI MARGAITĖ	\$4.00
K. Donelaitis — METAI (THE SEASONS)	
minkštais viršeliais	\$3.00
kietais viršeliais	\$4.00
KREPŠINIO ISVYKA AUSTRALIJOJ	\$3.00
Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
Red. K. Barėnas — TREČIOJI PRADALGĖ	
LITERATŪROS METRASTIS —	
minkštais viršeliais	\$3.15
kietais viršeliais	\$3.75
Gr. Šimukonienė — SU DAINA —	
Lietuviškų dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ	\$2.50
J. Švaistas — DANGUS DEBESYSE	\$3.00
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS	
minkštais viršeliais	\$3.00
kietais viršeliais	\$4.00
R. Skipitis — NEPRIKLAUSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŪRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS	
(angliškų įvadu ir parašais)	\$6.00
A. Vaičiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA —	
PADAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVIENIAI ŽODŽIAI — POEZIJA	\$4.00

Visa eilė kitų poezijos, beletristikos ir prisiminimų knygų.

Teiraukitės Dirvoje Jums reikalingų knygų ir plokštelių reikalui.

Užsakant knygas, prie kainos prašome prijungti 25 c. pašto išlaidoms.

Rašykite:

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVAThe Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

KAIP RUOŠIAMĖS SUKAKČIAI

Kokios organizacijos bebūtų ruošiamas suvažiavimas, dienotvarkėje neišvengiamas referatas tema -- kaip ruošti 50 m. Lietuvos nepriklausomybės sukakčiai. Neatsižvelgiant į tai, kad ir veiksmuose ir organizacijų centruose tas klausimas ne kartą buvo svarstytas, sudaryti net specialūs komitetai, bet tikrų duomenų, kaip iš tikrųjų tą sukaktį švėsime, kaip minėsime, vis dar nėra. Neišspręstas taip pat dar klausimas, kiek mūsų Laisvės Kovų Metai ribosis ir atsišlies nuo sukakčių ruošiamų estų ir latvių, ir kiek bus ieškoma galimybių bendresnės ir platesnės apimties žygiams.

Žvelgiant į estų ir latvių ruošos darbus, tenka konstatuoti, jog mūsų pasiruošimai dar nėra išėję iš platoninės svarstymų, referavimų ir aptarimų bazės. Bent šiuo momentu atrodo, kad taip laikui nesustabdomai mus artinant prie 1968 metų, liksime ko gero su įprastais ir jau visiems žinomais Vasario 16 minėjimų rutinos obalsiais.

Šitai tų klausimų raidai vykstant, nenuostabu, kad ir vėl atsiranda "partizaninė iniciatyva", kuri tokiais atvejais užbėga už akių lėtesnei mūsų veiksmų procedūrai. Pavyzdžiui, Kanadoje jau sutarta 50 metų nepriklausomybės šventę atžymėti t.v. "Baltijos savaitė", tuo reikalu susitarus Baltijos tautų federacijos vadovybei Toronte. Toji savaitė skelbiama nuo birželio 7 iki 15 d. įtraukiant į vietos administraciją, prašant ta proga skelbti proklamaciją ir tą savaitę vadinti "Baltijos savaitė". Be abejo, kad jau numatyta ir plati tos "savaitės" programa su visomis kultūrinėmis apraiškomis, kiek galint visa tai garsinant per radio, televiziją ir spaudą. Ta proga, šalia kitų, numatytas ir Baltijos jaunimo kongresas bei trijų Baltijos valstybių atstovų politinė konferencija. Tenka pažymėti, jog lietuvius tuose Toronte ruošos darbuose atstovauja J.R. Simanavičius.

Atsiranda panašių minčių ir kai kuriose kitose didesnėse lietuvių kolonijose, kad trijų pavergtųjų kraštų atstovų bendri žygiai lengviau pravertų duris į gubernatūras ir valstijų seimelius, ta proga žymiai lengvesniu būdu prisiviliojant televizijos, radio ir spaudos atstovus.

Žodžiu, žmonėse tas klausimas gyvas, aktualus. Juose nestinga nei sveikų sugestijų, nei paramos noro. Ko stinga, tai aiškios koordinacijos, sutarimo ir -- vieningos tam reikalui vadovybės.

Mums rašo

DAR APIE
LIUTERĮ...

Esu labai dėkingas Martynui Kavoliui už jo atsiliepimą į mano pastabas Martyno Liuterio sukakties proga. Atvirai kalbant, aš tikėjau, si vieno kito atsiliepimo ir jais iš anksto džiaugiasi. Niekas taip nepaivairina laikraščio, kaip skaitytojų, nors kartais ir nepalanki, reakcija.

Visai teisingai Martynas Kavolis pastebėjo kad mes į tą pačią temą pažiūrėjome iš dviejų 'plotmių'. Jis daugiau teologiškai, aš 'žurnalistiniai'. Žurnalistui naujiena yra ne tai, kad šuo įkando žmogų, bet tie reti atsitikimai, kada žmogus įkanda šunį. Ta prasme, katalikų po kelių šimtmečių kolonijimo parodytas respektas maistininkui Liuteriui yra naujiena, kurią sunku apeiti bet kokiame ašarų pakalnės įvykių stebėtojų.

Bet ne tam, kad tai pasakius, rašomos šios

eilutės. Jomis noriu išsiaiškinti kai kuriuos faktus, kuriuos galime vertinti grynai 'žmoniškai' plotme, būtent, apie pačią Liuterio asmenybę. M. Kavolis rašo:

"Dirvos straipsnyje pasakyta, kada Liuterio reformacija pradėjo naujus laikus, bet jis pats likęs viduramžių žmogus, nes tikėjęs į velnią".

Iš tikro aš rašiau: "Nepaisant to, kad jo sukeltas sąjūdis pradėjo naują erą žmonijos istorijoje, jis pats liko viduramžių žmogumi. Jis tikėjo į velnią, kuris 'miegas arčiau jo negu žmona', laumes ir greitą pasaulio galą".

Iš to teksto galima tik išvesti, kad tikėjimas į velnią specialiu pavidalu: "Er Schlaeft mir naeher als meine Kathe" -- yra viena iš priežasčių, kodėl Liuteris laikytinas viduramžių žmogumi. Jų yra daugiau, ir tai nėra priekaištas. Šiandien pradžios mokyklos mokiniai žino daugiau apie gamtos reiškinius negu anų laikų teologijos daktarai. Ką aš

norėjau pasakyti yra tai, kad Liuteris, apamai imant, nebuvo daug pranašesnis už savo aplinką. Ir kartoju, tai nėra priekaištas.

Laikui bėgant, kiekvieno žymaus žmogaus gyvenimas apsidengia legendomis kaip jo lavonas gėlių puokštėmis ir vainikais. Pro tas legendas labai sunku išžiūrėti gyvą žmogų ir kiekvienam tyrinėtojų jis atrodo vis truputį kitaip. Štai prieš mano akis guli du magazinų numeriai su Liuteriu ant viršelio. Vienas š.m. kovo 24 dienos TIME, antras š.m. spalio 30 dienos Der Spiegel. Pirmojo viršelyje ir tekste Liuteris atrodo daugiau dvasiškas kovotojas už savo įsitikinimus, antrame, jau kiek senesnis Liuteris, atrodo daugiau žemiškas ir, sakyčiau, net kiek gašlus. Time savo 'cover story' baigia:

"Šiandien, kaip ir 16 šimtmečiu, tikintieji vargiai gali rasti geresnį šūkį (better guides), kaip kad to Dievobaimingo maištininko Wormse: "Hier stehe ich. Ich kann nichts anders".

Pagal Spiegelio "Titelgeschichte" Liuteris to Wormso reichstage visai nesakė. Jis baigė visai paprastai, kaip ir kiekvieną savo pamokslą: "Gott helfe mir. Amen".

Citatų Liuteris paliko labai daug. Bolševikinėje Rytų Vokietijoje jo sukakties proga daugiausia buvo cituojamas toks jo posakis: "Kodėl mes su ginklu nesukylam prieš šiuos neteisybės mokytojus, kardinolus, popiežius... ir nenuplauname savo rankų jų krauju?"

Katalikai džiaugiasi jo laišku, rašytu po garsių 95 teisių paskelbimo pačiam popiežiui: "Tavo balsą aš pripažinsiu, kaip Kristaus, kuris Tau vadovauja ir per Tave kalba".

Vytautas Meškauskas

ATPILDAS UŽ VISUOMENINĮ DARBĄ

Klausantis kalbų įvairių iškilnių, sukaktuvių metu, bevartant mūsų laikraščius, kyla mintis, ar ne per daug laiko gaišama įvairiomis padėkomis. Įvairių iškilnių metu neapsienama be "pirmoje eilėje reikia padėkoti už tai dienai pritaikytą pamokslą... už salę, pritaikytą tai dienai kalbą" ir t.t. ir t.t. Daug saldžių padėkos žodžių būna nukreipta į kelias žmones ir gaisinamas laikas, reikalingas svarbiausiems reikalams.

Juk niekas iš sąmoningų tautiečių, tikrų bendruomenės narių, nedirba kad už tą jo darbą kas nors dėkotų, kad keltų jį į padanges, kutentų jo tuštybę arba bereikalingai išneštų iš tos aplinkumos, kurioje gyvena. Dirbame iš įsitikinimo, vidinio įsakymo. Atliekame darbą lietuviybės labui, kartais ir sunkiose sąlygose, bet esametviritai įsitikinę jo naudingumu. Už šį darbą atlyginimas yra ir privalo būti, žiūrint į darbo vaisius, vidujinis pasitenkinimas. Tuo tarpu mūsų bendruomeniniame gyvenime pasitaiko asmenų,

Artinantis 1968 Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktuviams metams, praverstu mūsų veikėjams išdėmėti kai kurias smulkesnes, susijusias su numatomu iškilmingu bei efektingu minėjimu einant iš savo lietuviškojo į platesnį pasaulį.

Nors daug kartų mūsų laikraščiai priminė veikėjams, organizacijų vadovams, įvairių pramogų rengėjams, kokie turi būti jų santykiai su spauda, tačiau, jau virš dvidešimt metų praėjo išsivijoj ir tie priminimai nerado jokio atgarsio veikėjų tarpe. Greičiausiai dėl to, kad jie užsiėmė posėdžiais, susirinkimais ir parengimais tų laikraščių neskaitymo ir priminimų nemato, todėl vis kartoja tas pačias klaidas, many

kurie nachališkai reikalauja, kad jiems būtų dėkoma už vienokią ar kitokią atliktą darbą.

Vieni prie garsiakalbio savo pasirinktą "auką" saldžiais žodžiais tol garbina, kol toji neatsikelia iš kėdės. Kiti vėl koliojasi ir išgalvoja įvairius skundus prieš spaudą, kad permažai parašo apie tą ar kitą įvykį, kuriam tepašvenčia tik keliolika eilučių (būktai to buvo per mažai!) arba stato didelius priekaištus lietuviybės reprezentantams, kad jie nesveikina ir neatsisveikina su gėlėmis ir ašaromis išvykstantį chorą kur nors atlikti sutartą programą. Tai yra vis linksmieji priekaištai.

Bėda ir tada, kada kas nors pats save giria! Kas stengiasi gauti padėką už kiekvieną atliktą darbą! Tokiems yra tik vienas patarimas. Dirbk tą, kas tau priklauso, o savo atlikto darbo įkainavimą palik kitiems! Taip daro kiekvienas sveikos galvos ir šiek tiek apsitrynęs žmogus.

Visi tave įvertins, tik būk kantrus, dirbk kas kart daugiau ir geriau, būk sąžiningas, tada pamatysi, kad atlyginimas tavęs neaplenks. Visuomenės tau duotas pripažinimas iš gilaus įsitikinimo, iš pozityvaus tavo darbo įkainavimo ir nuo širdies, turės ilgalaikį atgarsį.

Kiek mūsų tautiečių šiame kontinente darbovosi lietuviybės išlaikymui? Po keliasdešimt metų? Kiek jų jau nebėra gyvųjų tarpe? Ar jie visai užmiršti? Ne! Apie juos pasiliko tokie atsiminimai, kurie visą laiką persiduos iš kartos į kartą. Ir tik už tą, kad buvo tylūs, nuoširdūs, kad lietuviybės darbą dirbdami nekuomet negalvojo apie save, apie jokias padėkas.

Kaip prieš anuos atrodė asmenys, kurie trokšta, kad apie jų atliktus darbus fanfaromis trimtuotų?

Didybė ir garbė tokiems trumpaiskeliais neateina.

K.M.J. Šarūnas
Kanada

VEIKĖJAI IR SPAUDA

EMILJA ČEKIENĖ

dami, kad mūsų spauda yra jų tarnaitė, ką PLB pirm. J. Bačiūnas kartą užginčijo, jog taip nėra.

Atvirai kalbant, spauda yra visuomenės tarnaitė ir kaip tokią visuomenė ją turi išlaikyti. Daugiausia ji tarnauja organizacijoms ir jų vadovai turi tai gerai žinoti. Ne kartą tenka nugirsti lietuviškai spaudai priekaištų, kad buvęs toks didelis parengimas "šurum burum", o mūsų spauda šykščiai arba visai nepaminėjo. Po kiek laiko paaiškėja, kad rengėjai jokios spaudos nėra kontaktavę nei kvietę, o jei koks spaudos atstovas ir dalyvavo, tai atėjęs užsimokėjo kaip kiekvienas svetys, tad kodėl jis turėtų grįžęs namo dar ir darbu, valandų skaičium už tą parengimą atidirbti, plius prie bendro už įėjimą mokesčio dar pašto išlaidas pridėti. Net jeigu taip būna ir su redakcijos nariu, iš laikraščio duoną valgančiu, tai ir jis, kaip ir daugelis kitų redakcijoj privalo dirbti ilgas valandas, o jei pats vaiksčios poparengimus ir grįžęs aprašinės, tai kas jam už tuos viršvalandžius mokės, ir net už įėjimą.

Rengėjai sako, jog jie taip pat dirba lietuvišką darbą, aukodami savo laiką ir patys užsimoka. Tiesa, jie dirba, ruošiant parengimą, didokas telefonų sąskaitas patys apmoka, bet kiekviena organizacija per metus suruošia du, tris parengimus, o jų būna kiekvieną savaitę po kelis, visi laukia spaudos atstovų ir aprašymų. Na, jeigu jiems energijos ir laiko užtektų, tai pinigų tikrai pritrūks. Esą rengėjai taip užsiėmė, kad nesusigaudo iš anksto spaudos reikalais pasirūpinti, nes greičiausiai

yra įstikinę, kad jų darbai taip dideli, jog mūsų spauda pati turi juos gaudyti, nuotraukas dėti ir jų "didžius" darbus garsinti, esą, kodėl amerikiečių spauda pati rūpinasi, ieško svarbesnius įvykius užfiksuoti.

Kadangi taip galvoja ne vienas iš mūsų veikėjų, taip pravartu priminti, kad amerikiečių spauda niekur pati nesiveržia, net ir į Baltuosius Rūmus garbingai kviečiama ir nemokamai visur leidžiama. Tik geltonoji spauda pati gauda sensacijas, įvairias garsių žmonių asmenines paslaptis keldama aikštėn ir tuo pasipelnydama.

Tik prisiminkime Lapkričio 13 manifestaciją, kuri sutraukusi tiek tūkstančių žmonių New Yorke, tikrai buvo neeilinis įvykis, bet, nors rengėjų amerikiečių spauda buvo raštu ir žodžiu kviečiama, vėlavo atsilankyti ir įvykio vietoje dar primenant telefonu, klausinėjo, kiek žmonių yra susirinkę, ar verta siųsti atstovą. Vėliau jie tą įvykį atžymėjo, bet tiksliai dėka to įvykio organizatorių didelio užsispyrimo ir amerikietiško respekto spaudai.

Kalbant apie ateinančius Laisvės Kovos Metus organizaciniai komitetai daugelyje vietų jau sudaryti, diskutuojama, kaip išpūdingiau išeiti į platų pasaulį iškeliant Lietuvos laisvės siekius svetimiesiems.

Išidėmėkime, kad joks komitetas ar geriausi organizatoriai nesugebės to atlikti be savos lietuviškosios spaudos, kuri įvairiems numatytiems planams įgyvendinti iš anksto ruošia visą visuomenę, žadina ryžtą, drąsą ir patriotinius jausmus, skatina kovoti už mūsų tautos idealus, objektyviai informuodama visuomenę apie atliekamus darbus.

(Nukelta į 4 psl.)

Pirmojo sniego džiaugsmas...

V. Maželio nuotrauka

NERAMU IR MEKSIKOJE

Jau kuris laikas kai ir Meksikoje neramu. Tai jaučiama ir JAV. Pava-sarį Meksikos kariuomenė pradėjo kontroliuoti Sonoros valstiją, kurioje tris dienas truko neramumai, i kuriuos turėjo įsimaistyti policija, kad nuraminti studentiją. Politinių partijų inspiruoti opozicijos studentai pakėlė maištą dėl paskyrimo naujo Sonoros gubernatoriaus. Meksiką ir JAV skiria 1600 mylių siena ir todėl pilnai suprantama, kad neramumai Meksikoje kelia susirūpinimą ir JAV.

Paskutiniaisiais metais Meksikoje buvo tokių įvykių, dėl kurių tikrai verta susirūpinti. Valstijų gubernatoriai šaukėsi kariuomenės dalinių pagalbos, kad nuraminti ūki-

K. KLASTAUSKAS
Dirvos korespondentas Pietų Amerikoje

ninkus, kurie darė netvarką prieš valdžios kredito įstaigas ir iškraustyti žemės ūkio darbininkus, bandžiusius užimti privačius ūkius.

Studentijos neramumai nuėjo tiek toli, kad Meksikos tautinis universitetas virto kovos lauku tarp kariuomenės ir studentijos.

Neramumai Morelijos universitete privedė net prie to, kad kariuomenės parašutinininkai turėjo nusileisti universitete ir jį užimti.

Meksikos saugumo organai susekė net dvi slap-tas mokyklas, kuriose buvo apmokomi partizanai.

Vienas Kubos diplomatas buvo išvartytas iš krašto už tai, kad vertėsi ginklų kontrabanda. Iš rastų slaptų dokumentų buvo nustatyta, kad komunistai agitatoriai aktyviai veikė studentų ir ūkininkų neramumams sukelti.

Ginkluoti sukilimai pasireiškė 1966 metų gale pietuose, Jucatan ir Sinaloa valstijose.

Vienas ūkininkų vadų pareiškė: "Padėtis krašte yra nekokia. Kiekvienu momentu gali suagituota tauta priversti kraštą prie rimtų problemų. Padėtis yra pavojinga ir kas kart darosi pavojingesnė".

Gyventojai šaiposi iš ekonominių institucijų gerbūvio pažadų. Tiesa, pramonės gamyba padidėjo 7%. Tekstilės gamyba padidėjo 10% ir statyba -- 16%.

Tačiau dėl pramonės didėjimo, kaip sako kai kurie meksikonai, tik mažas dalis išrinktųjų praturtėjo, o didžioji dalis diena diena puola į didesnę skurdą.

Tauta, sako vienas žinomas meksikietis, kenčia nuo perdidelio išdidumo, patiems bijant pasakyti teisybę. Neseniai Louisianos valstija paukojo maisto ir vaistų

Tarahumara, Chihuahua valstijos indijonams, bet valdžia šios dovanos atsisakė ir šioms gėrybėms įvežti nedavė leidimo.

14 milijonų darbininkų dienišis uždarbis siekia vieną dolerį. Kaikuriuose miestuose prie Amerikos sienos darbininkas uždirba i dieną 3 dolerius ir tik 4 milijonai darbininkų uždirba kiek daugiau.

Ekonominės informacijos skelbia, kad daugiau milijono žemės ūkio darbininkų uždirba 100 dolerių per metus.

Taip pat statistiniai duomeniai skelbia, kad 11 milijonų meksikonų neturi iš ko išsikiepti duonos, o 5 milijonai -- vaikšto bosi.

Du trečdaliai Meksikos yra kalnuota. Pusėje siaurės teritorijos trūksta lietaus, pietuose periodais per daug lietaus, todėl visame krašte žemės ūkis kenčia.

Gyventojų prieauglis per metus siekia daugiau 50 tūkstančių, tokiu būdu manoma, kad 1970 metais Meksika turės beveik 70 milijonų gyventojų.

Milijonai ūkininkų iš kaimų persikelia i miestus, sudarydami problemą miestams -- darbo, mokyklų, gyvenamų namų ir sanitarijos trūkumų. Kaimuose gyventojų padėtis dar baisesnė. Žemės reforma, pradėta 1915 metais jau einaprie galo ir tolimesnei reformai stinga žemės.

Meksikiečių grupė išpildo tautinį šokį dvylikos tautų festivalyje Jaunimo Centre Chicagoje. Uosio Juodvalkio nuotrauka

Veikėjai ir spauda...

(Atkelta iš 3 psl.)

mus darbus, formuoja visuomenės nuomonę.

Kad spauda galėtų objektyviai informuoti, ji turi gauti iš organizatorių bei lietuviškais klausimais kalbėtojų teisingas žinias.

Čia prisimintinas įvykis Veiksnių konferencijoje Washingtone, kur kalbant apie sukaktuvinį metų anglų kalba leidinius pranešėjas, nepatikrinęs faktų, klaidingai painformavo klausytojus apie dr. A. Geručio redaguojamą, Lietuvos Nepriklausomybės Fondo leidžiamą leidinį.

Paklausus prelegento, kodėl skelbė klaidingą informaciją atsakė, jog nebuvęs tikras, jam taip atrodė.

Kad galėtume prabilti i svetimuosius, reikia iš anksto ruoštis per mūsų pačių lietuviškąją spaudą, jungiant savo tautečius, telkiant lėšas visiems būsimiems žygiams, informuojant visuomenę apie visų darbų eigą.

bininkų ir specialistų.

Padaryti bandymai steigiant naujus automobilių ir chemijos industrijos fabrikus parodė, kad investuotas kapitalas yra peraukštas, neproporcingas darbo jėgai.

Komunistų dalyvavimas neramumuose prieš valdžią rodo jų paplitusią veiklą Meksikoje. Paskutiniai suėmimai rodo, kad neramumų agitatoriai ir dalyviai yra profesionalai komunistai. Agitatoriai iš Kubos visą laiką aktyvūs tarp studentų ir žemės ūkio darbininkų.

Meksika yra vienintelis kraštas Pietų Amerikoje, kuri turi diplomatinis santykius su raudonąja Kuba. Tačiau

vyriausybė mano, kad jie savąja revoliucija ir socialine bei ekonomine pažanga nustelbs komunistų konspiraciją.

Daug meksikiečių, iškaitant prekybininkus, advokatus, profesorius ir ekonomistus, mano, kad vieną dieną reikės šauktis JAV, kad i kraštą įvestų savo kriuo-menę padaryti tvarkai, kaip jau kartą buvo ankstyvesnės revoliucijos metu.

Komunistinei agitacijai didėjant daugelis mano, kad ta diena netoli.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

MOTIEJAUS GOBŠIO TURTAŠ ANTANAS GAILIUŠIS

(7)

Jonė ne generolo laukė. Ji daugiau džiaugtųsi jaunu leitenantu, negu senu pulkininku.

— Aš nežinau, kaip reikės jį pamilti?

— Kai priprasi prie jo, tai atsiras ir meilė. O vėliau sulauksi vaikų, jie bus tavo meilė.

Atsakė brolienė.

Vieną dieną, norėdamas žinoti Jonės atsakymą, pulkininkas liepė Jonei atnešti jam reikalingą raštą i jo kabinetą. Kai ji atėjo su raštu, jis padėjo raštą i šalį, paprašė ją sėsti ir pats atsisdėjo šalia ant oda trauktos sofos. Paėmęs jos ranką, švelniai paklausė:

— Tai kaip, panelė Jonė, kokį duosi man atsakymą?

— Aš nežinau. Mes esame mažai pažįstami.

— Mane čia paskyrė prieš keturius metus. Man atvykus, aš jus radau šioje įstaigoje dirbančią. Argi neužtenka keturių metų žmogui pažinti?...

Jonė tylėjo. Ji ne apie tokią pažintį galvojo, tiriančiu žvilgsniu žiūrėjo i pulkininką. Jo riebus veidas buvo rūpestingai nuskustas, iš akių tryško valia ir griežtumas. Plika galva, saulės spindulio apšviesta, blizgėjo. Nuo jo dvelkė cigarų, naujo kariško munduro ir odekolono kvapas. Nesulaukdamas atsakymo, pulkininkas apkabino Jonę ir pirmą kartą ją pabučiavo. Jo bučkis buvo šaltas, kaip dviejų pažįstamų pasibučiavimas gatvėje. Jonė jo visai nepajautė. Bučį pakartojo ir po to tarė:

— Šiandien aš jus palydėsiu namo. Tada susitarsime galutinai. Gerai?

— Gal ir gerai.

Atsakė abejodama Jonė. Ji bijojo praleisti progą ištekti.

Išleidęs Jonę, pulkininkas vaikščiojo po kabinetą, trynė iš džiaugsmo rankas, vedybų klausimas, kuris jį ilgai vargino, išsisprendė. Jonė, priešingai, abejojo ar nepadarys klaidos su juo susituokdama. Atmetus šį pasipiršimą, trečią iš eilės, gali nebesulaukti jokio vyro. Tada reiktų likti netekėjusiai, būti nekenčiamai brolienės. Nutarė nerizikuoti: geriau jungtuvės su pulkininku, negu neaiški ateitis.

Pulkininkas negalėjo sulaukti darbo valandų pabaigos, rūpėjo greičiau su Jone išsiaiškinti vedybų tvarką. Atėjęs i raštinę, tarė:

— Panele Jone, palik darbą. Aš jus palydėsiu namo.

Tarnautojai, kurie taj girdėjo, nustebo. Tai buvo pirmas sykis, kada jis leido tarnautojui anksčiau išeiti iš raštinės ir pasisiūlė net palydėti. Jie dar nežinojo, kas tarp jų vyko. Pulkininkas buvo tokio būdo, jei ką pasiryžo daryti, vykdė greit ir energingai. Suradęs sau moterį, norėjo tuoj susituokti ir pradėti naują gyvenimą. Ilgai delsiant, būtų įvairių kalbų, kurios žemintų jo garbę ir autoritetą, blogai galėtų paveikti Jonę. Tik greitos vestuvės gali apsaugoti nuo tų nemalonumų. Kas ji bebūtų, bus jo teisėta žmona, ir visi turės ją gerbti, — galvojo pulkininkas. Išėjęs su Jone i gatvę, tuoj pradėjo dėstyti vestuvių planą.

— Mūsų vestuvės turi įvykti po dviejų savaitių. Tiek laiko užteks visiems pasiruošimams. Iki vestuvių tu paimsi atostogų, o paskui nebereikės tau dirbti įstaigoje, dirbsi namie, mano brangioji, man ir sau. Rytoj ateik i įstaigą paskutinį kartą. Kaip tu galvoji, ar taip bus gerai?

— Iš mano pusės kliūčių nėra. Tik ar spėsime pasirošti?

— Spėsime.

Tvirtai atsakė pulkininkas.

Jonei atrodė, kad reikalas vyksta per greitai, bet jo planui nesipriešino. Eidama šalia pulkininko, stengėsi būti linksma, nors didelio džiaugsmo ir nejautė. Ji suprato, nusprendus už jo tekėti, reikia ir elgtis kaip sužadėtinei. Šį momentą prasidėjo jos vaidinimas mylinčią. Vaidino ji gana vykusiai. Pulkininkas net pagalvojo, kad Jonė tikrai pradeda jį įsimylėti. Pradžia, jo manymu, gera.

Parlydėjęs užėjo susipažinti su jos broliu ir jo žmona. Juos pasitiko pulkas vaikų. Vaikai, pamatę nepažįstamą, nustojo išdykavę, išvertę akis spoksojo i nematytą svečią. Brolienė atsiprašinėjo už vaikų padarytą netvarką. Nuo šios dienos kasdieną iki vestuvių jis lankėsi brolio šeimoje. Vaikams visada atnešė dovanų. Niekad neatsisakė Jonės brolienės paruoštų vaišių.

Kai pirmą kartą brolienė pamatė pulkininką įeinant i jų namus, tuoj suprato, — vestuvės jau bus. Niekas tuo taip nesidžiaugė, kaip ji: tikėjosi iš pulkininko paramos savo vaikams mokslus einant, ir išeis iš namų nereikalinga Jonė.

Jonės ir Puloko vestuvės vyko be didelių iškilnių. Jose dalyvavo nedaug svečių. Buvo pakviesti keli kari-ninkai su žmonom ir Jonės artimi giminės. Nuo užkandžių ir gėrimų lūžo stalas, šokiams griežė pulko dūdų orkestras. Svečiai linksminosi. Patenkintas pulkininkas niekur nesiskyrė nuo savo jaunos žmonos. Jonė meiliai jam šypsojosi. Svečiai net stebėjosi jos prisirišimu prie pulkininko.

— Pulkininkas su ja tikrai bus laimingas. Žiūrėk, kaip ji rūpinasi juo. Aš esu tikras, ji nuoširdžiai myli pulkininką.

Kalbėjo majoras

— Nėra ko stebėtis: neturtinga, paprasta mergaitė gavo pulkininką. Ji turi iš dėkingumo mylėti. Ar taip, ponias?

Kreipėsi, šalia majoro sėdėjęs, kapitonas i savo kaimynę.

(Bus daugiau)

Nuomonės ir pastabos

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ YRA NATURALUS MŪSŲ ORGANIZACINĖS STRUKTŪROS PAGRINDAS

Dr. Antanas Butkus

Gyvendami svetima-me krašte rūpinamės iš laikyti savo tautinę individualybę. Kad to sekmin-giau atsiektume, remia-mės visiems lietuviams bendrais uždaviniais ir telkiamės į organizuotą Lietuvos Bendruomenę (LB), kuri yra visuotina lietuvių organizacija, pasiryžusi apjungti ir atstovauti visus lietuvius. Organizuotai dalyvau-jant LB yra lengviau ne-atitrukti nuo lietuvių kul-tūros bei palaikyti ryšius su Tėvynėje pasi-likusia didžiąja tautos da-limi. Aktyviai dalyvauti organizuotoje LB yra rei-kalinga visiems patrijo-tiškai nusiteikusiems lie-tuviams, nes organizuo-tame judėjime lengviau išlikti sąmoningu lietu-viu. Gyvendami tarp sve-timųjų ilgesnį laiką mes gerai pajutome, kad rei-kia daug jėgos ir nepa-ilstamos energijos sąmo-ningai ir efektyviai at-remti svetimas įtakas, bei nutautinančiai vei-kiančias aplinkybes, ypa-čiai jauname amžiuje, kuomet tos įtakos labiau-siai pavojingos. Orga-nizuotoje LB yra daug lengviau susirasti stip-rios paramos ir pajusti prasmę bei reikšmę iš-silaikyti sąmoningą lie-tuvių. Organizuota LB suteikia ir jėgų tam įgy-vendinti. Efektingiau-sias kelias išlikti lietu-viu -- tai pasidaryti la-bai sąmoningų lietuvių ir sugebėti racionaliai su-prasti, kad lietuviškas darbas yra reikalingas mūsų tautai ir kad viltys dėl tautos gyvybės išlai-kymo nėra žuvusios, ir kad visos pastangos bei sudėtos aukos išlikti ir išlaikyti savus tautie-čius yra labai reika-lingos.

Nors LB ir yra visuo-tina, tačiau joje buvimas ir ypatingai aktyvus pa-sireiškimas yra laisvos valios reikalas, kuris nėra pagrįstas nei likimu, kad lietuviams gimėme, nei, pagaliau, ekonomi-ne nauda. Todėl LB bus stipri tikrai tiek ir taip ilgai, kol joje bus sutarimas ir kol toje bendruo-menėje buvimas suteiks moralinio džiaugsmo.

Per paskutiniuosius 10-15 metų LB padarė di-delę pažangą. Toji pažan-ga didžia dalimi įvyko dėl dviejų LB savybių: visuotinio ir demokra-tiškumo. Visuotinumas išplaukia ir iš LB žodi-nės prasmės, kuri, pagal kalbininką dr. Skardžių, reiškia "tam tikrą kolek-tyvą kaip vienetą drau-gėn susietą ilgaažiais, istoriniais arba prigim-tiniais saistais -- kalba, papročiais, tradicijo-mis, tikėjimu ir kt.". Bendruomenė yra visuo-tina, nes jai rūpine spe-cifiniai, grupiniai reika-lai, bet visiems lietu-viams bendras tikslas - lietuviybė, Lietuvos lais-vė.

LB neužginčijamai va-dovaujasi demokrati-niais pagrindais, nes jos organai gali rinkti ir į juos gali būti renka-mi visi suaugę lietuviai. Šis demokratiškumo mo-mentas LB buvo išlaiky-tas nuo pat jos įsikū-ymo dienos visose lais-vo pasaulio šalyse. De-mokratiškumas gal la-biausiai ir prisidėjo prie bendruomeninės idėjos išpopuliarinimo ir jos išugdymo JAV.

Visuotinio momen-tas JAV LB de ja, nebu-vo ir dar nėrapilnumoje pritaikytas. Dar ir šiandien yra žmonių ir net paskirų lietuviškų orga-nizacijų, kurios mano, kad LB yra taip pat tik viena iš eilinių lietu-viškų organizacijų, ko-kių JAV priskaitome de-šimtimis. Ir spaudoje ir susirinkimuose vis gir-dima sugestijų, kad LB turėtų rūpintis vien tik kultūriniais reikalais, bet jokių būdu nesikištų į "politinius" (Lietuvos išlaisvinimo) reikalus. Pastaruosius, sako, palikite tais klausimais ge-riau nusimanančiom poli-tinėm partijom, arba kaip šiandien labiau pri-imta vadinti -- "grupi-nėm" organizacijom. Taigi, visuotinio mo-mentas lietuvių bendruo-menėje iki šios dienos taip ir liko dalies lietu-viškos visuomenės nu-ginčijamas, paneigia-mas, ar bent pilnai ne-suprastas. Tas, mūsų su-

pratimu, didžia dalimi ir stabdo JAV LB dar di-desnę veiklos pažangą.

Bendruomenės visuo-tinumas, atrodo, jau toks savaime suprantamas klausimas, nes or-ganizuotoji LB apjungia ir atstovauja visus JAV gyvenančius lietuvius, kurie savo veiksmiais ne-kenkia Lietuvos išlaisvi-nimo bei lietuviybės iš-laikymo idėjai. LB apjun-gia visus pavienius ir vi-sus organizuotus lietu-vius. Taigi, ir visos JAV veikiančios lietuviškos organizacijos: religi-nes, partines-grupines, kultūrinės, sportinės, profesinės ir ideologi-nes.

Dalis didžiosios LB "šeimos" narių priklaus-o vienai, kita dalis ki-tai organizacijai. Da-lis lietuvių priklauso dviems, ar net kelioms to-oms organizacijų, tačiau mes visi (organizuoti ir ne-organizuoti, partiniai ir nepartiniai) esame dalis LB ir visi drauge suda-rome ją pilną. Toje LB mes vieni kitus atstovau-jame per demokratinį būdą mūsų pačių išrink-tus atstovus - vykdomo-sius ir kt. LB organus. Būdamas visuotina, LB privalo rūpintis (ir rūpi-nasi) visais lietuviams lie-čiančiais reikalais.

Kad darbas vyktų sklandžiau reikalinga ne tik gerų darbininkų, bet taip pat ir racionalaus to darbo pasiskirstymo. Gerų projektų mūsųose dažniausiai nestinga. Darbininkų taip pat už-tekta, jei darbo pasi-skirstymas būtų racio-nalesnis. De ja, daugelis lie-tuviškų organizacijų dir-ba labai panašų darbą ly-giagrečiai. Darbe jos vie-na kitą ne papildo, bet dažnai ir be prasmės rungtyniauja. To paseko-jė daugelis svarbių ir di-delių darbų lieka nepa-daryta, nes susiskirs-čius ir grupelėmis į šo-nus besitampant nebeu-tenka energijos ir nebe-užtenka darbo rankų di-desniems ir prasminges-niems darbams atlikti.

Lygiagrečiai dirbant ir prie geriausių norų koordinuotas darbas ir-tamprus ryšio palaiky-

TEGU SKAMBA MŪSŲ DAINOS... Detalė Apreiškimo parapijos choro Brooklyne, N.Y.
V. Maželio nuotrauka

mas pasidaro viena iš sunkiausiai sprendžia-mų problemų. Kiek daug bereikalingos energijos reikia suvartoti palaikant ryšį tarp lietuviškų veiksmų JAV aiškiai liu-dija "ryšinių institucijų" projektas, kuris nesenai buvo pateiktas Veiksmų konferencijoje Washingtone. Tą projek-tą patiekdamas VLIK'o pirmininkas pareiškė: "Nepaslapstis, kad Lie-tuvos laisvės kovos ke-lyje mes kartais sutin-kame ir tokių kliūčių, kurios kyla tik dėl to, kad visų savo veiklos žy-gių bendrai neaptaria-me, neišsiaiškiname, at-likimais darbais nepa-siskirstome. Tokiais at-vejais lieka neatliktų la-bai lietuvių tautos lais-vei reikšmingų darbų, nes tikimasi, kad juos at-liks kuri kita organizaci-ja, arba tie patys žygiai daromi dviejų ar ir dau-giau organizacijų". (Dir-va, 11.3. 1967).

Šiam tarpveiksniui lygiagrečiškumui išveng-ti VLIK'o pirmininkas pa-siūlė:

1. Kas pusmetį ar daž-niau šaukti Veiksmų kon-ferencijas,
2. Kas 3-4 mėn. atsto-vų pasitarimus.
3. Kas 2-3 mėn. pir-mininkų ar jų igalioti-nių pasitarimus,
4. Įvesti pastovią ry-šinių instituciją.

Kaip matome, reikia tokio imantraus ir sudė-tingo plano šiai klam-piai ir negyvenimiškai situacijai pagelbėti. Vi-siems veiksniams beiš-imties ir nuolatos rodant gerus bendradarbiavimo norus tas projektas, be abejo, sustiprintų tarp-veiksnius ryšius.

Tamprūs ir geri ryšiai tačiau tėra tik šalutinė (kad ir būtina) reikalin-ga priemonė Lietuvos laisvinimo darbe. Tiek energijos sunaudojus ry-šiams palaikyti, prisi-bijome ar pakaks jėgų pagrindiniam tikslui - produktiniam darbui. Juoba, kad tas darbas daugumos yra dirbamas tik laisvalaikio metu. Jeigu, tačiau, lietuviš-kasis politinis visuome-ninis gyvenimas ir dar-bas bazuotųsi sveiku ir natūraliu pagrindu -- LIETUVIŲ BENDRU-MENE, tai ir tų tarp-veiksnių pasitarimų - konferencijų reikėtų daug mažiau, nes ryšio palaikymas būtų nepa-lyginama lengvesnis ir

darbo rankų nepalygina-mai daugiau. Ir VLIK'o pirmininkas, kalbėda-mas apie įvairius bend-radarbiavimo būdus, pa-darė sekancią pastabą, liečiančią JAV Lietuvių Bendruomenę: "Nepas-laptis, kad turbūt dau-giausia Lietuvos lais-vės kovos pajėgų ir re-sursų randasi šioje šaly-jė. Tad ir JAV Bendruo-menės (gal ir kitų kraš-tų lietuvių bendruome-nių) akivaizdus įsijun-gimas į minėtų veiksmų bendradarbiavimą yra būtinas".

Privačiame pokalbyje beveik be išimties sutin-kama, kad dabartinė or-ganizacinė struktūra yra dirbtina ir realybei neati-tinkanti. Konkrečių žy-gių tam iš esmės per-tvarkyti nesiimama, nes tikimasi, kad laiko bėgy-jė partiniai politikieriai "išeis iš rikiuotės" ir reikalai savaime susi-tvarkys... Penkiasdešim-tinės Lietuvos neprikla-somybės atstatymo su-lygiagrečiškumui išveng-ti VLIK'o pirmininkas pa-siūlė:

1. Kas pusmetį ar daž-niau šaukti Veiksmų kon-ferencijas,
2. Kas 3-4 mėn. atsto-vų pasitarimus.
3. Kas 2-3 mėn. pir-mininkų ar jų igalioti-nių pasitarimus,
4. Įvesti pastovią ry-šinių instituciją.

Kaip matome, reikia tokio imantraus ir sudė-tingo plano šiai klam-piai ir negyvenimiškai situacijai pagelbėti. Vi-siems veiksniams beiš-imties ir nuolatos rodant gerus bendradarbiavimo norus tas projektas, be abejo, sustiprintų tarp-veiksnius ryšius.

Tamprūs ir geri ryšiai tačiau tėra tik šalutinė (kad ir būtina) reikalin-ga priemonė Lietuvos laisvinimo darbe. Tiek energijos sunaudojus ry-šiams palaikyti, prisi-bijome ar pakaks jėgų pagrindiniam tikslui - produktiniam darbui. Juoba, kad tas darbas daugumos yra dirbamas tik laisvalaikio metu. Jeigu, tačiau, lietuviš-kasis politinis visuome-ninis gyvenimas ir dar-bas bazuotųsi sveiku ir natūraliu pagrindu -- LIETUVIŲ BENDRU-MENE, tai ir tų tarp-veiksnių pasitarimų - konferencijų reikėtų daug mažiau, nes ryšio palaikymas būtų nepa-lyginama lengvesnis ir

tuvių Bendruomenės rė-muose galėtų sutilpti vi-sos esamos organizaci-jos bei politinės partijos ir visi nepartiniai ir ne-organizuoti lietuviai. Į LB vadovaujamus ir ki-tus organus galėtų kan-didatuoti partiniai ir ne partiniai, galėtų jie kandidatuoti pavie-niai ir sąrašais. Persi-tvarkius ant bendruome-ninių pagrindų vienos ar kitos partijos - grupės populiarumas ir jos įta-ka į LB pareitų nuo to, kiek ji sugebėtų išsta-tyti tinkamų kandidatų ir kiek patraukli ir gy-venimiška būtų jos siū-loma programa visiems lietuviams rūpimais rei-kalais. Žodžiu, atsirastų sveika konkurencija, o ne pašnabždomis veda-mi šmeižtai bei intryg-os. Šiandien dar vis klaidingai galvojama, kad partinės - grupinės organizacijos "iš tradi-cijos" turi monopolinę teisę į politinių reikalų atstovavimą. Tą savo "teisę" jos atkakliai gi-na žodžiu, o ne išparei-gojimu bei sąžiningu pa-reigų atlikimu laisvini-mo darbe.

Daugumas turbūt sutik-(Nukelta į 6 psl.)

Kultūros Kongreso metu įvykusiame sporto sekcijos posėdyje, kaip matyti iš nuotraukos, dalyva-vo veik vieni vyrų...
Z. Degučio nuotrauka

PĖDOS SNIEGE...

V. Maželio nuotrauka

Tėvų ir vaikų draugystė

Daugelis mažų vaikų turi didelį palinkimą viską naikinti — plėšyti, draskyti. Knygos, žaislai, paveikslėliai vaikui greit atsibosta ir jis ima juos laužyti, svaidyti į pasienius. Čia kalbama ne apie tuos vaikus, kurie norėdami viską iširti, pažiūrėti, kas yra žaislelio viduje, tuos daiktus drasko, bet apie tuos, kuriuos pats draskymas, plėšymas ir naikinimas žaislelių džiugina, teikia jiems malonumą, kurie to malonumo kurstomi viską drasko, kas tik į jų rankytes patenka. Motina kartais dėl tokio vaiko elgesio nervuojasi, dažnai jį bura, per rankutes muša. Bet tokia bausmė nieko nepadeda ir vaikas darosi dar įžulesnis.

Viena prityrusi ir auklėjimo dalykus gerai suprantanti motina kaip tik augino savo sūnelį, kuris turėjo didelį palinkimą viską naikinti. Pradžioje jį sūnelį barė, bet pastebėjus, kad tas nieko negelbsti, ryžosi suvaldyti vaiko piktą norą naikinti ir pakreipusi tą blogą palinkimą gera linkme. Ir toji motina štai ką pasakoja:

-- Mano sūnelis buvo vienerių metų amžiaus. Kartą jis žaidė su nesudraskomu paveikslėlių albumėliu. Aš stebėjau, kaip mano mažo sūnelio maži rausvi piršteliai užsikabino už vieno paveiksluko kampo ir surado ten mažą plyšį. Nustebęs žiūrėjo jis į tą surastą "stebuklą", o aš stebėjau jį tylėdama. Pagaliau pavyko jam paveiksluko tiek atlupti,

JONAS MIŠKINIS

kad jis jau galėjo jį savo piršteliais suimti. Tada jis tvirtai suėmęs patraukė, nuplėšė ir sušuko nustebęs "O".

Aš pamačiau, kad pas jį reiškiasi palinkimas naikinti, draskyti. Pagrasinau jam pirštą ir tariau "vaikeli", paglostiau knygelę ir sakiau: tos knygelės negalima draskyti, bet štai šitą tai galima, ir taip sakydama išplėšiau vieną katalogo lapą ir jį sudraskiau žiūrėdamas į jį nustebusias mėlynas akeles. "Šitą tai mes galime draskyti, o tą gražią knygelę (čia vėl knygelę paglostiau) padėkime į jos vietą". Tą paglostymą ir plėšymą aš jam parodavau kasdien. Ir gyvas vaiko protelis greit suprato, ko iš jo nori motina, nes kai tik jam kas paduodavo paveikslų knygelę, tai jis ją imdamas didžiausią džiaugsmą reikšdamas, meiliai sučiaupdavo savo lūpytes, o gavęs katalogą, suraukdavo savo mažą kaktelę ir išplėšęs jo lapus žaidė, kiek jam patikdavo.

Taip ta motina darydavo su visais žaislais, mokydama juos saugoti, greta globojančios priežiūros pastatydamas naikinamą. Ir tas jai puikiai sekėsi, nes jos sūnelis išmoko saugoti savo žaislelius, o vėliau, kai paaugo ir pradėjo lankyti mokyklą, jo knygos būdavo visada švarios, be rašalo, be riebių dėmių: knygy ir sąsiuvinų lapai neužlankstyti, nesuplėšyti. Visas gautas dovanėles ir žaislelius jis gražiai laikydavo. Kai paaugo didesnis, tai savo gražiai išlaikytus, beveik dar naujus žaislelius padovanodavo kitiems mažesniems už save vaikams, tuo padarydamas jiems daug džiaugsmo.

Be kai kurios motinos gali čia pasakyti, kad tas berniukas buvo per daug žiauriai, vienašališkai ir net gal per daug pavyzdingai auklėjamas. Bet čia tenka priminti, kad berniukas turėdavo daug ką draskyti, tyrinėti, nes visi sugadinti daiktai, pvz., senas laikrodis, sena nevartojama lempa ir kiti panašūs daiktai buvo jo globoje, priežiūroje.

Kita motina pasakoja, kaip ji savo sūnelį supažindino su namų ruošos darbais. Virtuvėje pirmiausia pradėjo jį pratinti šluostyti šaukštus, paskui ir visus kitus stalo indus. O kai išmoko šluostyti indus, tai padėdavo motinai padengti ir nuimti nuo stalo, po valgio indus. Vėliau norėdavo jis prisidėti ir prie dulkių šluostymo ir langų valymo. Jis išmovo

ko išmūti į savo švarkeles sagas ir pramoko megsti virbalais ir nerkti vašiu. Ir mano vaikas, sako motina, ką jis savo vaikystėje išmoko, jam buvo naudinga -- jis neniekindavo jokio darbo, negriaudavo jo ir ne-naikindavo -- jis tuoj norėdavo pats dirbti, kurti. O tie smulkūs namų darbai vyrai yra labai naudingi. Susipažindamas su namų ruošą jis pažįsta nelengvą motinos darbą namie ir išmoksta jį įvertinti ir branginti. Kas taip nuo pat vaikystės yra auklėjamas ir gyvenimui ruošiamas, tas visose aplinkybėse mokės būti apsiukrus ir praktiškas -- niekas jam nebus nepaikeliamai sunku ar įkyru.

Iš to mažo gyvenimo pavyzdžio matome, kad vaiko gyvenimo pamatus padeda motinos, nuo pat ankstyviausios vaikystės savo pratindamos dirbti, neardyti, bet kurti. Ir tai turi daryti be pertraukos, be poilsio, save užmiršusi, nes ji juk ne ką kitą stato -- tik savo vaiko gyvenimą, jo ateitį kuria!

Vaikų būdai, jų sielos gerosioms ir blogosioms ypatybėms tarpiti turi didelę įtaką visa aplinka. Tad labai yra svarbu, kokie žmonės augantį vaiką supa. Mūsų vaikų sielą veikia ir gyvenimo laiko nuotaika. Prieaugančiąją kartą labai veikia tai, kas aukšta, gražu ir kilnu, bet drauge veikia ji, kas žema ir bloga. Bet vis dėl to svarbiausia vieta vaikų auklėjime tenka tėvams. Jų įtaka vaikui yra pati didžiausia. Bet šis teigimas tinka tik tada, kai tėvai skiria pakankamai laiko savo vaikams. Tik nuolat su savo vaikais bendraudami, tėvai gali būti jų dvasios gydytojai. Tam tikslui pasiekti vienas geriausių būdų yra dažni tėvų pasikalbėjimai su vaikais. Toki pasikalbėjimai labai suartina ir suartina tėvus su vaikais. Jeigu nėra laiko ilgesniam pasikalbėjimui, tai reikia su vaiku bent vakarinę maldelę sukalbėti. Tai turi labai didelės reikšmės, ką rodo daugybė gyvenimo pavyzdžių.

Vienas vokiečių pedagogas pasakoja apie motiną, kuri nepraleidė nė vieno vakaro drauge nepasimeldusi su savo sūneliu, kai tik jis pradėjo kalbėti. Ta trumpa maldos valandėlė

abiem būdavo šventa. Po tokios maldos atsivėdavo vaiko širdis, ir jis išpasakodavo savo mamytėi viską, kokius džiaugsmus ar liūdėjimus patyrė tą dieną. Taip toji motina tapo geriausia savo sūnaus drauge.

Ir tada, kai sūnus jau buvo suaugęs, paskutinė jo dienos valandėlė būdavo skiriama bendrai maldai drauge su motina. Po maldos būdavo ilgas pasikalbėjimas apie tai, ką jis tą dieną pergyveno. Jeigu jis dieną turėjo sunkių kovų ir pagundų, tai vakare plėgėdavo jo širdis, kai motinai viską išsipasakodavo. Motina žinojo visus jo širdies užkampius.

Tas januolis 1914 metais baigė gimnaziją ir tais pačiais metais buvo paimtas kariuomenėn. Jis buvo puikus jaunuolis, karys. Dar gimnazistas būdamas, jau daug rašė, buvo gabus teatro kritikas. Populiarų metų jis grįžo iš karo lauko su karininko laipsniu, bet sunkiai sužeistas. Grįžo namo pasveikti ir pailsėti. Ir dabar kiekvieną vakarą jis sukalbėdavo su motina maldas. Išvykdamas į paskutinį karo žygį, kuriame jį sutiko mirtis, pasakė: "Kaip aš esu dėkingas savo motinai, kad ji rado laiko kas vakarą su manimi pasimelsti".

Tėvai, kurie moka tapti geriausi savo vaikų draugai, visada gali jiems padaryti tokią įtaką, kuri nugalės visas kitas aplinkos įtakas. Patyrimas rodo, kad žmogus tik tada labiausiai gali kitus paveikti, kai yra laimėjęs jų širdyse stiprų pasitikėjimą. Todėl ir tėvai tik tada galės savo patarimais ir nurodymais palenkti savo vaikus į norimą pusę, jeigu nuolatiniu ir nuosirdžiu bendravimu bus įgiję pilną jų pasitikėjimą.

Viena studentė pasipasakojo savo mokytojai tokį atsitikimą.

-- Niekada nepamiršiu, kai kartą mano motina išmintingai patarimu atvėrė man akis ir parodė, kas žmogaus doriniame gyvenime yra svarbu ir esminga, okas menka ir neturi jokios didesnės reikšmės. Tai buvo pirmaisiais mano mokslo metais. Vieną dieną aš pamiršau namie sąsiuvinį ir trintuką ir dėl to gavau nuo mokytojo papeikimą. Kadangi buvau labai uoli ir sąžininga mokinė, tai tas papeikimas man buvo labai skaudus. Namie slankiojau nedrąsi ir susirūpinu-

SKRIAUDA VAIKAMS

Argentinios lietuvių laikraštis Laikas, savo spalio 18 d. laidoje, rašydamas apie daromą skriaudą vaikams nemo-kinant jų lietuvių kalbos, rašo:

"Mokyklose įrodyta, kad mokiniai, mokantieji dvi kalbas ar daugiau, turi inteligencijos koeficientą žymiai aukštesnį, negu su viena kalba. Kiekviena kalba praplečia mūsų dvasinius, kultūrinius horizontus. Šalia to, dažnu atveju ir materialinės naudos teikia. Policijos tarnautojai už kiekvieną žinomą kalbą gauna mėnesinį algos priedą. Lėktuvų bendrovėse reikalauja anglų ir ispanų kalbų žinojimą, bet duodama pirmenybė tiems ar toms, kurie moka dar bent vieną kalbą.

Kas kartą mūsų jaunimui vis atsiranda daugiau galimybių kelionėms pas lietuvių į Š. Ameriką, Braziliją ar net į pavergtąją Lietuvą. Visados mielau kviečiami ir laukiami, kurie geriau vartoja savo tėvų kalbą. Kongresuose, studijų dienose daugiau pasinaudoja, kurie sklandžiau lietuviškai kalba.

si iš kampo į kampą, vengdama klausiančių motinos žvilgsnių, tarsi būčiau kokią didelį nusikaltimą padariusi. Pagaliau vakare aš to nebegalėjau pakelti. Kai atėjo motina prie mano lovos drauge pasimelsti, aš rodama išpasakojau jai savo sunkų rūpestį. Tada motina atsisėdo prie manęs ir paklausė:

-- Kaip tu manai, ar Dievuliui labai skauda, kad tu pamiršai savo trintuką ir sąsiuvinį?

-- Ne, -- atsakiau nedrąsiai.

-- Jeigu tu būtum pamelavus, -- kalbėjo motina, -- tada tai tikrai būtų ko liūdėti. Tad dabar ateityj stenkis, eidama į mokyklą, nieko neužmiršti.

Šitie motinos žodžiai nuvertė nuo mano širdies sunkią našą ir padarė tokį neišdildomą įspūdį, kad vėliau panašiuose atsitikimuose aš juos visada atsimindavau ir pagal juos pasielgdavau. Tai geroji sėkla, kurią mano motina pasėjo. Jai visai nežinant, toji sėkla manyje sudygo ir atnešė vaisių.

Net ir grožio karalaitės rinkimuose kartais nulemia geresnis lietuvių kalbos žinojimas...

Tai, atitaisykime vaikams padarytą ar daromą skriaudą -- stenkimės juos išmokyti mūsų tėvų ir protėvių kalbos!"

AUKOS LIETUVIŲ FONDUI

S. Andrejonienė ir J. Juknevičienė atvykusios Liet. Fondo būstinėn įteikė 250 dol. likusį pelną po jurbarkiečių suvažiavimo. Jurbarkiečių įgaliotos jos pareikė: "Mes jurbarkiečiai, norėdami pagerbti lietuvių tautai nusipelnusius jurbarkiečius ir prisidėti prie bendro jnašo lietuvių kultūrai kelti bei laisvės bylai vesti, jungiamės į L. Fondo didelę seimą ir linkime jai augti ir greitai pasiekti užsibrėžtą tikslą", pasirašė: Salomėja Andrejonienė, J. Juknevičienė.

L. Fondo adresas: 6643 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

PUIKIAUSIA DOVANA VISOMS PROGOMS

Puikios, autentiškos ilgo grojimo lietuviškos plokštelės, gražiai įpakautos, mono ar stereo — klauskite REQUEST RECORDS. Nesitenkinkit pakaitalais! Eikite į artimiausią krautu- vę ar prašykite nemokamo katalogo rašant:

Request Records, Inc. 66 Mechanic St. New Rochelle, N.Y. 10811

SCHOOL GUIDE

SACRED HEART SCHOOL

RESIDENT SCHOOL FOR BOYS

Grades 4 through 8

Brothers of

The Sacred Heart

Andover, Massachusetts

AIR CONDITIONED—LARGE CAMPUS

(130-139)

HELP WANTED MALE

"ENGRAVER WANTED"

Photo engraver (finisher-proofer) 3 or 4 years experience, steady work with advancement, open shop contract, or write Geelhood Co., 5222 Wabash, Detroit, Michigan 48208.

(128-130)

WELDERS

WELDER TRAINEES

Free instruction. We employ you in other capacity until qualified.

Fully paid vacation, Blue Cross and Blue Shield, 9 paid holidays, pension plan.

Apply daily 8 to 5

PARAGON

BRIDGE & STEEL

4400 Grand River, Novi, Mich. An Equal Opportunity Employer (125-134)

VOCATION

Sisters of Reparation of the Congregation of Mary JOIN A CHANGING COMMUNITY IN A CHANGING CHURCH

Generous young girls wishing to serve God in His poor & friendless are invited to join the Srs. of Reparation, who conduct a home for Friendless Women; make home visitations; work among Exceptional Children; do catechetical work; nursing & maintain residences for business women & Rest Homes for the Aged. Write: Mother M. Gabriel, St. Zita's Villa, Monsey, N. Y. 10952.

(128-135)

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinių taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visus taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

MENO PAMOKOS

Sausio 4 d. Treftwood galerijoje, 395 E. 200 Street, Euclid, Ohio, prasidės dailės menu besidomintiems pradinės pamokos, kurios vyks ketvirtadieniais nuo 7 iki 9 val. vakaro. Pamokoms vadovaus dail. R. Laniauskas.

Mokestis už pamokas — \$8.00 mėnesiui. Pamokų reikalui prašoma skambinti tel. 531-6653 bet kuriuo laiku.

• A + A Izabelės Navickienės prisiminimui, vietoje gėlių, Lietuvių Fondui aukojo: J. Balbatas \$20.00, P. A. Jančiukai \$20.00, K. E. Gaižučiai \$20.00, D. R. Valodkos \$20.00, J. Citulis \$10.00, J. Urbšaitis \$10.00.

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
VERTICAL
TURNING
MILL
OPERATORS
EXPERIENCED
WORK ON 20 FOOT MACHINE.
NIGHT SHIFT-LONG PROGRAM.
For Interview call:
313 — 923-8088
An Equal Opportunity Employer
(124-130)

KALĖDINIŲ SVEIKINIMŲ
ATVIRUTES

jau dabar laikas įsigyti ar užsisakyti Dirvoje.

Turime ir skautų Vidūno Fondo bei kitų leidimų LIETUVISKAS atvirutes.

Kainos nuo 10-25 c. Užsisakant paštu, prašome prijungti 10 c. pašto išlaidoms.

Lietuviškos atvirutės vardo ir gimimo diena.

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

CLEVELAND, Ohio

MINTYS IR
ŽVILGSNIAI

Neatsižvelgiant į visus Kremliaus lakštingalų čiulbėjimus, kurių daugiausia pasigirsta ir Vilniaus raundonųjų pakalikų, jog Sov. S-goje koncentracijos stovyklų kaip ir nebėra ir "laisvės saulė" šviečia visiems (daugiausia geros valios parsišalėliams), faktai ir liudininkai byloja ką kita.

Štai, anglų jūreivis John Weatherly, nubaustas 18 mėnesių už pasilinksminimus Leningrado uoste, ir revoliucijos sukakties proga amnestuotas, grįžęs Anglijon liudijo buvęs sovietinėje koncentracijos stovykloje, kurioje buvę labai blogai. Tekę visą laiką dirbti, o maisto beveik visai nedavę. Daug žmonių miršta stovyklose iš bado ir tuberkuliozės. Stovykloje radę visai paliepusį ligonį ir išbadėjusį anglų paskaitininį Gerald Brooke, kuriam net uždrausta tiekti mediciniską pagalbą.

Puikiausias ir naujausias
Kalėdines plokšteles turi
REQUEST RECORDS

Aplankykite artimiausią plokštelių krautuvę. Nesutikite priimti pakaitalų.

Nemokamai katalogą gausit rašydami:
Request Records, Inc.
66 Mechanic St.
New Rochelle, N.Y. 10801

EUCLID

3 mieg. colonial, rūšys su svečiams kambariu. 2 maš. garažas. Į šiaurę nuo Lake Shore ir Holy Cross parap., su teise naudotis paplūdimiu.

EASTLAKE

Nauji 3 mieg. ranch namai su pilnai įrengta virtuve, 1½ vonios. Įkainoti: \$15,700 be rūšių, \$17,700 su rūšiu, \$19,000 mūrinių. Kreditas už dažymą ir dekoravimą.

VINE REALTY AND INSURANCE
35165 Vine Street
WH 2-4440
(130-132)

PARENGIMAI
CLEVELANDE

GRUODŽIO 9 D. Neringos tunto iškilminga sueiga šv. Jurgio par. salėje. Pradžia 7 v.v.

GRUODŽIO 17 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos Egulė Lietuvių Salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas Smith restorane. Rengia LB I ir II apyl.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimą šv. Jurgio parapijos salėje ruošia L. F. Bičiuliai.

1968

SAUSIO 7 D. šv. Kazimiero Lituainistinės mokyklos Kalėdų eglutė.

SAUSIO 21 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos ruošia mi pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

SAUSIO 27, ir 28 D. Vaidilos teatro pastatymas A. Rūko "Keturį Keliauninkai".

VASARIO 3 D. Ateinininkų balius šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 18 D. Lietuvos Valstybės Atstatymo 50 Metų Sukakties Minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

VASARIO 24 D. Lietuviams Budžiams Remti Valdybos tradicinis vakaras šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 10 D. Kaziuko Mugė.

ATVIRAS LAIŠKAS BRONIUI RAILAI

Mielas Brony,

Visuomet malonu iš Tavęs išgirsti šviežią mintį, atkurtos praeities žiupsnį, nekasdienišką komentarą ar originalią frazę. Tarp man visuomet malonių, nors ir sporadiškų asmeniškų pokalbių atsiradusias spragas užpildo Tavo Akimirkų monologai.

Lietuviško žurnalizmo dirvuose galėtume būti palygintas su amerikiečių Walter Lipmanu savo įsitikindimo stiprumu, su Bob Considine'u savo gražiu stiliumi ir proliškumu, dar pridėdant Art Buchwaldo gabumą satyrai. Esi įdomus, asmeniškias, dėl to ir kontraversinis, išradingas, drąsus, aštrus, kūrybingas, kartais rafinuotas ir kosmopolitinis, kartais paprastas ir parapijietiškas.

Vinok esi visuomet artimas, gyvas, realus, komentuojuas mūsų lietuviško gyvenimo, to palengva merdinto kūno, džiaugsmo svaigulėlius ar skausmo konvulsijas. Mėgsti kaip ir aš TEISYBĘ ir nevynioji nieko, kas Tavo nuomone neužsipelno, į šilkinį popierėlį ir nepadabinai trispalviu kaspinu...

Dėl tos teisybės ir šis mano laiškas. Akimirkų skaitytojas, perskaitęs MENININKŲ TRAGIKĄ BALIJE (Dirva No. 112) galėjo susidaryti įspūdį, kad Pietinėje Kalifornijoje prasidėjo lietuviškas vietnamas! Iš tolo ir tik per Akimirkų akinius stebėjus, tiesioginiai neužinteresuotas žiūrovas galėjo susidaryti vaizdą, kad jau lyg ir nebesaugu būtų pas mus net į svečius atvažiuoti... nes čia vykstančios lietuviškos kautynės, kažkokia žūbtinė kova tarp Santa Monikos ir Los Angeles lietuviškų bėglių ir tremtinių...

Taip ir nesuprantu Tavo gana keistai skambančios frazės: "Vis labiau įsitikinu, kad paskutinis lietuvis Amerikoje, kuris garbingai žus kovodamas, bus losangelietis arba santamonikietis". Tai tik man panašu į humorą be humoro...

Netikslumų yra įsibrovę ir dėl Santamonikiečių aplamai, ir dėl Santa Monikos ir jos praeities. Tiksliau ir faktiškiau nubrėžei šių dienų Santa Monikos vaizdėlį, bet ir tenai keistai tvirtini, kad "tai jau kažkas panašu į Pacifiko vasarvietės pradžią, kuri dar už šimto metų gal ir galutinai sukurdrės."

MALE HELP

(Surveying): SENIOR ENGINEERING AIDE Borough of South Plainfield Engineer's Office. Desire someone with education in Surveying and experience in construction for transmission in field party on municipal improvements \$5200-6300 plus liberal benefits dependent on experience. Tel: 201 --- 754-9000 9:00 a.m. to 5:00 p.m. (130-136)

EXPERIENCED
punch press operator
for heating registers
and grills. Steady work.

Apply at
Cleveland Register and Grill Mfg Co.
3188 E. 80 St.
Cleveland, Ohio 44104
(129-131)

COTTAGE PARENTS
Who says there are no jobs for people over 40? Boys Village needs a healthy, mature man and wife, ages 28-60, with no children at home to work with 12 boys ages 12-18 in a cottage setting. Must be willing to learn and accept modern child care techniques and skills. Social Security, Blue Cross, paid vacations and other benefits. Write to Mr. Harold Showalter, Boys Village, Inc., Smithville, Ohio or call Wooster, Ohio, 262-8931. (129-132)

MEN WANTED

FOR COLD DRAWN STEEL PLANT STEADY WORK GOOD WAGES AND FRINGE BENEFITS.
PLYMOUTH STEEL CORPORATION
5900 MILFORD DETROIT, MICH.
313 — 899-3300
(125-132)

Jeigu kalbėdamas apie dabartį būtumei pabrėžęs, kad Santa Monika netolimoje ateityje bus panaši į Maimi, tai jau būtų arčiau tiesos. Gi šimto metų sukurtrėti neberekės, nes čia jau ir dabar kultūrinė ir kitokia veikla gana stipri, aktyvi ir pakankamai aukšto lygio. Santa Monikos vasarvietė, jau nuo pat jos gimimo buvo Los Angeles pasiturintiems piliečiams, tas pat, kas Tau ir Tavo draugams buvo mūsų Palanga: poilsio ir žaidimų, neeilinio grožio vieta prie smėlėto vandenyno.

Čia tiek Tavo artimų draugų gyvena! Tiesiog nesuprantama, kas Tave nunešė į Eagle Rock, kur pritinki tikrai savo vis kažkodėl su savotišku pasididžiavimu pabrėžiama proletariška ir tik uždarbiui orientuota darbo buitimi, gi savo skoniu, sofistikuoatumu, socialiniais polinkais ir literatūriniais polėkais prikausai prie Alminų, Arby, Devenų, Gedgaudy, Gudausky, Lemberų, Pautienų, Švaistų ir kitų, kažkodėl pasirinkusių šią gražią pajūrio vasarvietę. Trūksta tik Tavęs, Brony.

Santamonikiečiai, neabejoju, yra dėkingi Tau, kad juos Akimirkose pamini. Juk Tavo liausinimas ar šonų išvanojimas savotiškai darosi "statuso simboliu" mūsų lietuviškame skruzėlyne.

Ir mes dažnas esame parohiališki. Turėdami oficialias miesto ribas (Santa Monika priešingai Tavo tvirtinimui, niekada nebuvo ir nėra Los Angeles priemiestis), savo valdžia, stengiamės būti gerais lietuvišiais ir lojaliais šio krašto piliečiais, keliame savo vėliavę tiek aukštai, kiek įstengiame, rodome savo tautinį, visuomeninį ir socialinį veidą ir charakterį, gyvename savo gyvenimą, didžiujamės, kur verta, visokiais asmeniniais atsieikimais, nepaneigiant turto, kuris, anot Tavęs vienam, kitam stiepiasi iki milijono. Taip ir nesuprantu, kodėl Devenų, Petrikų ar Sinkių milijonai turėtų kelti "pozityvų celių skaldymosi ir bacilių dauginimosi galią"... ir nesutinku, kad "... savo dinamišku progresu ši kolonija išvystė su dvigubtiną "kultūrinę veiklą".

Mes neturime nei tautinių, nei kitokių bendrų namų, neruošiame lietuvių dienų, neturim sambūrių, nei antros parapijos. Mes tik kukliai susibūrę į Santa Monikos Lietuvių Klubą, kuris priklauso ir remia Lietuvių Bendruomenę, surengiame balių (ir tą tik vieną į metus) ir remiame mums labai parankią ir reikalingą lietuvišką šeštadienio mokyklą savo vaikams, dalyvauname, kaip ir kiti, visokiame šiuose parengimuose ir rinkliavose.

Mes nesam "inteligentiški dėl to, kad nepriklausom bėdnuomenė", kaip pats pusiau rimtai tvirtini. Bėdnuomenės terminas iš viso pasidaro labai sujauktas šiame "affluent society" krašte, ypač kiek tai liečia darbščius ir dėl to pasiturinčius tautiečius.

Tiesa, turime diplomuotų žmonių, bet jie diplomų iškėlę nenešioja ir jais nesidabina, kaip nekurie kiti mūsų kaimynai.

Nebuvome užsimoję, nei sten gėmės perimti į savo rankas kredito kooperatyvo, kaip kad tvirtini paveiktas, iš kažkur gautų, stebėtinai netikslų informacijų. Tai tik buvo, Tavo žodžius kartojant, "santamonikiečių dinamizmo prasiveržimas", ką visiškai teisingai diagnozuoji.

Tokio dinamizmo, deja, stokojo kooperatyvo veiksniams, kas ir paskatino DAUGUMĄ metiniame susirinkime dalyvavusių santamonikiečių (ir ne-santamonikiečių) kooperatyvo narių filietį šviežio kraujo demokratiškai ir legaliai išrenkant prie pasiliekančių septynių pareigūnų -- keturis naujus asmenis.

Tavo, Brony, minimi tamstos debesy kybo, mūsų supratimu, ne ant santamonikiečių galvų, bet greičiau pritemdome kitų asmenų visuomenines sąžines ir jų pačių nusipintas (iš tokių pat tamsių debesų) skystokas aureoles...

Beje, prašau paaiškinti, kokie ten buvo mūsų baliuje paties pa-

stebėti ir net Akimirkose paminti "išsipuošę proletariai?" Rašyk, Brony, aš visada su įprastu atidumu skaitysiu. Ne užmiršk, prašau, teisybės. Draugiškai,

Vytautas R. Plukas
Santa Monika

PAPILDĖ ĮNAŠUS
LIETUVIŲ FONDUI

A. Jonaitis, L. Fondo įgaliotinio išdininkas Clevelande atsiuntė 80 dol. papildomų įnašų L. Fondui iš sekančių asmenų: A. Puškorūtis — 10 dol., S. ir J. Ignatavičius — 20 dol., B. Bacevičienės — 50 dol.

L. Fondo adresas: 6643 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

L. Fondo Tarybos narys inž. V. Kutkus iš Detroito atsiuntė 100 dol. gauta per talkininką K. Sragauską iš Marijos Rackienės. Šią auką M. Rackienė skiria savo mirusio vyro A. Rackos atminimui įamžinti L. Fonde.

L. Fondo adresas: 6643 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

NAUJI LEIDINIAI

LIETUVA -- filatelistų d-jos biuletenis, lapkričio mėn. (8 nr.) pasirodė patrauklesniu viršeliu -- su pirmųjų Lietuvos pašto ženklų reprodukcijų vinjete. Turinys rodo, jog filatelistai yra gerai susiorganizavę, palaiko tamprų ryšį ir informuojasi viens kitais klausimais. Šiuo metu jie ruošiasi įdomiai jubiliejinę lietuviškų pašto ženklų parodai.

Biuletinį redaguoja Eug. Petrauskas Chicagoje.

KARYS -- lietuvių karių - veteranų mėnesinis žurnalas, redaguojamas Zigmo Raulinaičio savo lapkričio mėn. laidoje (nr.9) tesia įdomesnių lietuvių karo istorijos momentų nagrinėjimą. Žurnale apstu ir kronikos, liečiančios lietuvių karius ir kariams įdomesnius įvykius pasaulyje. Žurnale pasigenda moderniojo karo mokslo aktualijų.

LAIŠKAI LIETUVIAMS -- Tėvų Jezuikų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas savo lapkričio mėn. laidoje (nr. 10) tęsia gražiai pradėtą tradiciją skoningai iliustruoto žurnalo skiltyje nagrinėjant tuos religinius ir tautinius momentus, kurie šiuo metu pasaulyje yra aktualiausi. Žurnale jaučiama gyvoji ir ateitin nebijanti pažvelgti dvasia.

Žurnalą redaguoja Kęstutis Trimakas, S.J.

TECHNIKOS ŽODIS -- rugsėjo-spalio (5 nr.) patiekia įdomių žinių apie lietuvių inžinierių mokslinius darbus, kurių susidaro nemaža eilė. Technikos klausimais straipsniai papildomi "diskusijomis su humanitarais", kur bandoma išryškinti profesinių organizacijų vieta ir ryšys su lietuviškąja visuomene.

Žurnalas gausiai iliustruotas ir, be abejo, techniškai gerai paruoštas.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Aukos Dirvai

G. Balanda, Detroit 5,00
A. Šošė, Chicago 5,00
J. Guzulaitis, Omaha 2,00
A. Bielskus, Cleveland .. 10,00
P. Pajaujis, Detroit 2,00
J. Petkūnas, E. Chicago .. 5,00
S. Trinka, Chicago 1,00
P. Laurinavičius, Chicago 2,00
V. Burkienė, Great Neck .. 5,00
R. Sidrys, Streator 5,00
J. Gedaugas, E. Moline 5,00
A. Baltrukėnas, Akron ... 10,00
J. Nesavas, Bloomfield ... 2,00
V. Gricevičius, Chicago ... 3,00
J. Cernius, Flint 5,00
J. Šulaitis, La Grange Pk 10,00
P. Bakūnas, Baltimore 2,00
S. Pladys, Cleveland 6,00
A. Andrijauskas, Cleveland 5,00
A. Elijošius, Rexdale 4,00

• Dirvos rėmėjams primename, jog dovanų paskirstyme, dalyvauti galima aukas prisunčiant iki š. m. gruodžio 15 d.

Ta proga malonu pastebėti, kad šalia kitų vertingų dovanų, Dirvos rėmėjams skiriamas ir žinomos įmonės Hohner akordeonas (Atlantic III modelis), su 120 bosų ir 41 klavišais bei 9 tonų keitikliais. Tai brangi ir vertinga Elenos ir Kazimiero Pocių, iš East Chicago, dovana.

1 savaitė atostogų Tabor Farmoje, akordeonas, originalūs mūsų dailininkų paveikslai, knygos, Dirvos prenumeratos — tai ver-

tingos dovanos kasmet paskirstomos Dirvos rėmėjams.

Todėl prašome įsidėmėti, jog tų dovanų paskirstyme dalyvauti galės tik tie, kurie savo auka parems Dirvą iki gruodžio 15 d.

• Stasys Lukoševičius, ALT S-gos Elizabetho skyriaus narys, jau iš anksto parūpino Dirvai visą pluoštą skelbimų, surinktų iš vietos prekybininkų artėjančių Kalėdų proga.

Jau kelinti metai Dirvos rėmėjas St. Lukoševičius tokiu būdu stipriai ir apčiuopiamai pasitarnauja savo laikraščio labui. Už didelę jo paramą ir rūpestį jam nuoširdžiai dėkinga Dirvos redakcija.

• Jurgis Gilvydis, Buenos Aires, Argentinoje, kino teatro "Vytyis" direktorius, turi paruošęs visą eilę filmų, tinkamų rodyti lietuvių kolonijose Lietuvos 50 m. nepriklausomybės proga.

Jo paruoštos filmos sudaro 3 dalis: pirmoje dalyje surinkti svarbūs ir įspūdingi momentai iš Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo su kai kuriais vaizdais iš okupacijos metų. Antroje dalyje — Argentinos lietuvių gyvenimas nuo 1932 m. Gi trečioji dalis

apima Urugvajaus ir Š. Amerikos lietuvių gyvenimo vaizdus.

Savo filmais J. Gilvydis žada pasirodyti Urugvajuje, Brazilijoje ir, žinoma, Argentinoje.

• Argentinos lietuvių laikraštis Laikas, redaguojamas A. Steigvilos, šį rudėnį atšventė savo gyvavimo 20 metų sukaktį.

• Komp. Jeronimo Kačinskio kūrinių koncertas ruošiamas gruodžio 10 d., 3 val. Jordan Hall.

Bostone koncertu rodomas didelis susidomėjimas. Koncertą ruošia specialiai Bostono lietuvių sudarytas komitetas.

• AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS suvažiavimas, įvykęs 1967 m. lapkričio 13 dieną Chicagoje, ipareigoja ALT valdybą, skyrius ir visas Lietuvos nepriklausomybės atstatymą remiančias grupes, visas organizacijas ir Amerikos lietuvių visuomenę ateinančiais metais vieninamai organizuoti įspūdingus Vasario 16 dienos minėjimus, įtraukiant į juos vietinius ir federalinius JAV pareigūnus pagrindiniais kalbėtojais ir išgaunant iš jų pagalbą remti kovą už Lietuvos nepriklausomybės atgavimą.

ALT kviečia ir ragina skyrius ir kitas lietuviškas organizacijas teikti žinias lokalinei amerikiečių spaudai, radiui, televizijai apie okupaciją ir lietuvių tautos genocidą.

ALT suvažiavimas tvirtina seną susitarimą tarp Amerikos Lietuvių Tarybos ir kitų lietuvių organizacijų, kuris sako, kad visos Vasario 16 dienos minėjimuose surinktos aukos — Amerikos Lietuvių Tarybos skyrių ir kitų organizacijų — sena tvarka eina į Amerikos Lietuvių Tarybos išdą.

• BATUN (Baltic Appeal to the United Nations) gruodžio 9 d. Statler Hilton viešbutyje, 7th Ave. ir 33 gt., New Yorke, kviečia centrinius Baltijos tautų organizacijų atstovus bendram preliminariniam pasitarimui. Posėdžių pradžia 10 val. ryto.

Posėdžio tikslas — glaudesnis visų trijų tautų organizacijų darbas ir pasiruošimas artėjančiai 50 metų nepriklausomybės sukakčiai. Tam reikalinga bendras planavimas ir turimų priemonių tikslus panaudojimas. Kartu tai būtų proga išdiskutuoti tautų ryšių ir veiklos galimybių ateitį.

BATUN kviečia į tą posėdį atsiųsti organizacijų atstovus ir, jei ga-

DVIEJŲ KULTŪRININKŲ SUSITIKIMAS. Rašytojas Juozas Petrėnas (Petras Tarulis) ir dailininkas Adomas Galdikas susitikę viename pobūvyje New Yorke.

lima, iš anksto pranešti jų pavardes BATUN įstaiagai -- 2789 Schurz Ave., Bronx, N.Y. 10465 (tel. 828-2237)

NEW YORK

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 1-jo skyriaus narių metinis susirinkimas įvyks š. m. gruodžio mėn. 16 d., šeštadienį, 7 val. vak. Amerikos Lietuvių Atletų Klubo patalpoje: 1332 Halsey St., Brooklyn, N. Y. 11227.

Susirinkime bus renkama nauja skyriaus valdyba. Taip pat bus pranešimai Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukakties klausimu ir apie Lietuvos Nepriklausomybės Fondo leidinį.

Susirinkimui pasibaigus bus paskaita apie 1926 metų gruodžio 17 d. įvykius. Po to seks vaišės ir pašnekesiai lietuvių išeivijos pagrindiniais reikalais.

Skyriaus valdyba kviečia visus skyriaus narius ir bendraminčius bei Korp! Neo-Lithuania korporantus su Filisteriais dalyvauti šiame subūvime. Valdyba

MYKOLAIČIO - PUTINO MINĖJIMAS

LMF New Yorke klubas spalio 29 d. suruošė iškilmingą minėjimą poetui Vincui Mykolaičiui-Putinui pagerbti.

Salė jauki, papuošta Poeto portretu, nupieštu klubo narės dail. Marijos Žukauskienės.

Minėjimą atidarė klubo pirm. dr. Marija Kregždienė. Savo trumpu žodžiu pasveikino taip skaitlingai susirinkusius svečius ir tolimą vadovavimą perduodama jaunai akademikei Eglei Žilionytei.

Turingą ir įdomią paskaitą apie Putino vingiuotą gyvenimą ir jo kūrybą skaitė poetas Jonas Aistis.

Iš Putino vėliausios poezijos kūrinių skaitė aktorius Henrikas

Kačinskas.

Labai maloniai visus nuteikė jaunosios kartos atstovė Karilė Baltušaitytė. Ji savo gražia lietuviška tarėna padeklamavo du eilėraščius.

Minėjimas baigtas pirm. dr. Marijos Kregždienės padėka programos išpildytojams ir svečiams, kurie savo atsilankymu pagerbė mūsų iškilią poetą ir įvertino klubo pastangas.

Vėliau visi vaišinosi kavute ir dalinosi gražiai suruošto minėjimo įspūdžiais. (d)

ELIZABETH

TAUTININKŲ SUSIRINKIMAS

ALT Sąjungos Elizabeth skyriaus valdyba buvo susirinkus posėdžiui. Susipažinus su A. L.T. Sąjungos centro valdybos pranešimu dėl paramos Dirvai nutarė iš savo kasos padidinti Vilties D-jai įnašą iki \$300. Taip pat nutarė aukoti L.N. Fondui \$50, vietos šeštadienei mokyklai \$25, vietos Balfo skyriui \$25 ir keletą kitų smulkių aukų.

Didesnės aukoms reikalingas visuotinio narių susirinkimo pritartimas. Todėl yra nutarta gruodžio 10 d., 2 val. kviešti metinį visų narių susirinkimą. Kadangi Elizabeth skyriaus nariai aktyviai dalyvauja Lietuvių Laisvės salės išlaikyme ir čia vyksta skyriaus vardu parengimai, taip posėdžiams ir susirinkimams už patalpas nereikia mokėti.

Šių metų skyriaus parengimai buvo sėkmingi. Iždininkas jau yra paruošęs persiųsti ALTS-gos centrui atitinkamą dalį skyriaus parengimų pelno, o skyriaus rūpestingasis St. Lukoševičius Kalėdų ir Naujų

Metų proga spėjo applanstyti įvairius profesionalus ir biznierių dėl skelbimų Dirvai. St. Lukoševičius nusiskundžia, kad dar visa eilė skyriaus narių neprenumeruoja Dirvos, o taip pat ir Vilties D-jos narių galėtų būti daugiau.

Gal metinis narių susirinkimas šiuos trūkumus pataisys. Maloniai prašome visus narius į susirinkimą atvykti. Malonu pranešti, kad į susirinkimą pažadėjo atvykti ALT S-gos Rytų apygardos pirmininkas Algirdas Jonyš.

A.S. Trečiokas

TORONTO

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lietuvos kariuomenės atskūrimo sukaktis iškilmingai buvo paminėta lapkričio 26 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Minėjimą ruošė Toronto Vl. Putvio vardo šaulių kuopa ir LB vietos apylinkės vadovybė. Trumpu įžanginiu žodžiu minėjimą pradėjo šaulių kuopos pirmininkas St. Jokūbaitis, invokaciją skaitė kun. A. Žilinskas. Gražią sveikinimo kalbą pasakė konsulas dr. J. Žmuidzinas. Toliau sekė A. Sutkaičio paskaita, kurios žodžiai paruošti poetinėje formoje buvo minėjimo dalyvių nuoširdžiai priimti ir įvertinti. Dalyvavęs minėjime estų atstovas giliu susikaupimu pagerbęs prie dekoruoto scenoje paminklo žuvusius už Lietuvos laisvę karius, perdavė visų estų nuoširdžiausius sveikinimus su linkėjimu atgauti laisvę.

Meninę programą, akompanuojant muzikui St. Gailevičiui, išpildė solistas R. Strimaitis. L. Žvėgdaitė nuotaikingai paskaitė keletą savo kūrybos dalykėlių ir tautinių šokių grupę vadovaujama R. Narušytės savo prisidėjimu prie programos išpildymo parodė mūsų tautinių šokių grakštumą ir jų grožį.

Po LB apylinkės pirmininko G. Balčiūno padėkos žodžio minėjimas buvo baigtas Lietuvos himnu. Gana vykusiai minėjimą pravedė jaunimo atstovė p. Gvildytė.

Skaityk ir platink DIRVĄ

RETA PROGA

įsigykite papiginta kaina šias knygas:

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš Sibiro, lietuvių kalboje. Knyga gausiai iliustruota retomis nuotraukomis. KAINA \$3.00

KELIAS Į KAIRĘ

ALĖS RŪTOS romanas, premijuotas Dirvos konkurse. KAINA \$3.00

TIMELESS LITHUANIA

Owen J. C. Norem, B. D. L. L. D.

KAINA \$4.00

Knyga skirta lietuvių tautos kančioms, laimėjimams ir viltims, parašyta buv. JAV pasiuntinio Lietuvai.

ALMA MATER

R. SPALIO romanas iš studentų gyvenimo Nepr. Lietuvoje. KAINA \$5.00

Visų keturių knygų bendra kaina \$15.00, bet Dirvos skaitytojai, naudodamiesi knygų išpardavimo vaju, moka tik

10 dol.

už keturias knygas.

— — — IŠKIRPTI — — —

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Prašau man išsiųsti keturias knygas: Palik Ašaras Maskvoje, Kelias Į Kairę, Timeless Lithuania ir Alma Mater, už papigintą kainą — 10 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

Prie šio jungiamas čekis ar money order 10 dol. sumoje ir 50 c. pašto išlaidoms.

New Yorke Moterų Klubas suruošė poeto Putino-Mykolaičio minėjimą. Nuotrauką apie vėlonį poetą kalba Jonas Aistis.